

Generationsskifte Skatteretlig behandling

**Forfatter: Tobias Helledie Sørensen
Studienr. 20125658**

**Kandidatafhandling
Cand.merc.aud
Aalborg Universitet**

**Efterårssemesteret 2021
1. september - 31. december**

Vejleder: Henrik Vestergaard Andersen

**Anslag: 152.508
Normalsider: 63,55**

Abstract

The purpose of the thesis is to investigate how a generational change can be planned and implemented from a fiscal point of view. Every year, many company owners face an imminent generational change, which is why the topic is constantly relevant.

The thesis has been composed based on current legislation and other economic factors that may have an impact on a generational change. There will be analysis and interpretation based on current legislation, where it is expected that, in principle, there is only one method. The thesis includes relevant judgments and rulings that support the main topic.

In the event of a generational change, succession often will be used. By using succession there will be a deferral of the tax. The method implies that the buyer occurs the transferor's tax position, and thereby takes over the acquisition price, ownership time, depreciation etc. This method is particularly useful when there is a transfer within the family, for example between father and son. The financial burden is eased for the buyer, as he doesn't have to finance the same extent as if the purchase had taken place in free trade.

The generational change is a longer process, which is carried out over a longer period. In the planning phase, it is important that the company structure is adapted to future wishes. If the company structure needs to be changed, restructuring models can be used to advantage. In practice, exchange of shares and demerger are often used to change the structure. With exchange of shares the shares are exchanged so that a holding structure is established. A demerger separates the operating activities into several companies.

To implement a generational change by applying the succession rules, a valuation of the transferred company must take place. To do this, the instructions in Circulars 2000-9 and 2000-10 can be used. These outline how to value shares and goodwill.

The financing of the generational change can take place in several ways. The thesis has reviewed financing by present, periodical payment, and promissory note. Depending on the future wishes there may be benefits to all the options.

The above topics are processed in a specific case, where it is illustrated how a generational change can take place in practice. The case deals with a generational change between a father and son, where the son must take over and continue the business after the father.

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	2
1 Indledning	5
2 Problemstilling, metode og afgrænsning	7
2.1 Problemformulering	7
2.2 Metode.....	8
2.2.1 Disposition over afhandling.....	9
2.3 Afgrænsning	10
3 Indledende overvejelser af generationsskifte.....	11
4 Successionsprincippet	14
4.1 Personkreds, hvem kan overdrage aktier med succession	15
4.2 Konsekvenser for overdrager og erhverver	17
Overdrageren	17
Erhververen	17
4.3 Aktier og anparter, hvilke kan overdrages med succession	18
4.4 Meddelelse til Skat.....	23
5 Omstruktureringsmodeller inden generationsskifte	24
5.1 Aktieombytning	24
5.1.1 Betingelser for skattefri aktieombytning	25
5.1.2 Aktieombytning med eller uden tilladelse	28
5.2 Spaltning	30
5.2.1 Skattefri grenspaltning.....	32
5.2.2 Skattefri ophørsspaltning	33
5.2.3 Betingelser for skattefri spaltning.....	33
5.2.4 Skattefri spaltning med eller uden tilladelse	34
6 Værdiansættelse	37
6.1 TSS-Cirkulæret 2000-9 - Værdiansættelse af aktier og anparter	38
6.2 TSS-Cirkulæret 2000-10 - Værdiansættelse af goodwill	39
7 Vederlag og finansiering	43
7.1 Løbende ydelse.....	43
7.1.1 Kapitalisering af den løbende ydelse	44
7.2 Gave	46
7.3 Gældsbevægelse	50

8	Generationsskifte af selskab	51
8.1	Aktieombytning af Maskinstation A/S	52
8.2	Spaltning af Maskinstation A/S	54
8.3	Frasalg af Transport A/S	58
8.4	Værdiansættelse af koncernen	58
8.5	Finansiering af generationsskiftet i Maskinstation Holding A/S	60
8.6	Gave	62
8.7	Anfordringsgældsbevis	65
8.8	Løbende ydelse	66
8.9	Opsamling finansieringsmuligheder	67
9	Sammenfatning og konklusion	68
10	Perspektivering	71
11	Litteraturliste	73
11.1	Afgørelser og styresignaler	73
11.2	Juridiske Vejledninger	74
11.3	Bøger	74
11.4	Love	75
11.5	Rapporter	75
11.6	Hjemmesider	76
12	Bilag	77

1 Indledning

Mange virksomhedsejere står ofte over for en svær beslutning, når enden på arbejdslivet begynder at melde sin ankomst; Skal virksomheden køres videre? Hvem skal overtage ejerrollen? Hvordan får jeg videregivet stafetten?

Oftest vil begrebet "Generationsskifte" dukke op hos de fleste, men hvad forstås der egentlig ved generationsskifte og hvordan gennemføres dette i praksis? Jævnfør den danske ordbog er definitionen af generationsskiftet: *"det at en yngre generation overtager ledelse og ejerskab efter en ældre generation, fx i en virksomhed"*¹. Det, at en yngre generation overtager ledelse eller ejerskab, kan ske af flere årsager, som eksempelvis kunne være ønske fra ejerens side om tilbagetrækning af aldersmæssige årsager eller, at denne blot mener, det er tid til nye kræfter. Den mere tragiske årsag kunne også være ved ejers død. Generationsskifte til yngre generation vil i mange tilfælde dække over videregivelse til yngre familiemedlemmer, men kan også sagtens dække over videregivelse til nøglemedarbejdere eller andre personer, som ejeren mener, har forudsætningerne til at drive virksomheden videre.

Det er skatteministeriets vurdering, at mere end 45.000 virksomheder står over for et generationsskifte i de kommende år. På kommuneplan vil det svare til at hver kommune har 450 virksomheder, som indenfor de næste 5-10 år skal finde en ny ejer og-eller ledelse. Med andre ord står det danske erhvervsliv overfor en stor bølge af virksomheder, som indenfor den nærmeste fremtid skal have en plan klar for fremtiden.²

For at generationsskiftet kan ske på den bedst tænkelige måde for nuværende ejer, nye ejer samt virksomheden selv er det helt essentielt, at generationsskiftet er planlagt nøjagtigt og i god tid inden det skal finde sted. Hvis ikke nuværende ejer har gjort sig de indledende overvejelser omkring ønske og formål med generationsskiftet, kan det få negative konsekvenser for virksomhedens efterfølgende drift.

Alt efter hvem, der ønskes at overdrage til, findes der en række muligheder. Oftest kan disse muligheder være svære at overskue, da beskatningsreglerne ikke er alment kendt. Dette kan medføre en uoverskuelighed og hermed udsættelse af tankerne omkring generationsskiftet. I mange tilfælde vil beslutningen om generationsskiftet ende i ud, hvor dyr skatteregningen og finansieringen bliver.

¹ <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=generationsskifte>

² <https://elgaardmancom.dk/forretningsudvikling/generationsskifte/>

I mange tilfælde ønskes det, at virksomheden drives videre i familien. Dette giver lidt flere muligheder for at gennemføre generationsskiftet, end hvis der overdrages til andre uden familiære relationer. Ved overdragelse til familie vil reglerne omkring succession kunne anvendes, mens dette ikke er muligheden, hvis der overdrages til personer uden familierelation. I stedet vil kunne anvendes øvrige muligheder, som eksempelvis A/B-modellen.

I de værste tilfælde, når ejeren ikke at lave de indledende overvejelser og planlægge generationsskiftet, da der sker pludseligt dødsfald. I disse situationer vil det i stedet være dødsboet, som skal gennemføre og aftale generationsskiftet. Hermed vil det også være nogle andre regler, som pludselig er gældende, da ejeren ikke selv har mulighed for at agere.

Udover opmærksomhed på generationsskifte fra virksomhedsejerne selv, er der også de seneste år kommet fokus på en række skattemæssige forhold fra regeringens side, som kan have indflydelse på ejernes overvejelser. I 2017 ændrede Venstre-regeringen rammerne for bo- og arveafgift, hvor de indførte en trinvis nedsættelse af afgiften fra 15% til 5% i 2020. Ændringen skulle medføre vækst og investering på de danske arbejdspladser, da regeringen så en tendens til, at likvider blev trukket ud af virksomheder. Denne ændring blev dog tilbagerullet igen, da S-regeringen overtog. I stedet for trinvis nedsættelse blev afgift rullet tilbage til de oprindelige 15%. Dette har alt andet lige påvirket antallet af generationsskifter, da en nedsættelse af afgiften vil medføre flere generationsskifter. Denne antagelse bekræftes også, da der i årene 2017-18 var ca. 7-800 gennemførte generationsskifter årligt, mens der pr. 1. september 2019 var 1.049 generationsskifter gennemført.³ Ydermere offentliggjorde Skattestyrelsen, med virkning fra februar 2021, et nyt styresignal, som ændrede praksis for, hvordan værdiansættelsen skulle ske i A/B-modellen. Praksisændringen medførte, i korte træk, at en mulig gevinst i visse tilfælde skulle medregnes i værdiansættelsen. Dette har, alt andet lige, medført en faldende tendens med generationsskifte med A/B-modellen, og understreger blot den politiske betydning for generationsskifter.⁴

Det spænder altså vidt og bredt, når der skal gennemføres et generationsskifte. Der er mange overvejelser, som skal gøres inden, der kan gennemføres et optimalt generationsskifte. De skattemæssige konsekvenser kan være svære at overskue i mange tilfælde, og mulighederne for at gennemføre generationsskiftet er mange. Generelt åbnes et hav af muligheder, når beslutningen om generationsskifte er taget, men hvilken er den rigtige og hvilken model skal ejeren gå med?

³ <https://finans.dk/erhverv/ECE11798122/virksomhedsarvinger-har-travlt-med-at-tage-over-til-lav-beskatning/?ctxref=ext>

⁴ https://www.horten.dk/nyhedsliste/2020/november/generationsskifte_ab_modellen-bliver-mindre-attraktiv

2 Problemstilling, metode og afgrænsning

Baggrunden for at vælge problemfeltet "generationsskifte" består i et lille kendskab til emnet, og herunder en forventning om, hvor komplekst det kan være at gennemføre et generationsskifte. Det har derfor skabt en interesse om, hvordan et generationsskifte kan gennemføres bedst muligt, set fra alle parter side. Herunder også en undersøgelse af, hvilke modeller, der kan avnedes til at gennemføre generationsskiftet samt hvordan det optimeres bedst muligt skatte- og finansieringsmæssigt.

2.1 Problemformulering

På baggrund af indledningen og problemstillingen er afhandlingens formål at undersøge følgende problemformulering:

”

Hvordan gennemføres et generationsskifte af et selskab i levende live ved anvendelse af reglerne om succession? Og hvilke skatte- og finansieringsmæssige muligheder er der herved?

”

Afhandlingen vil tage udgangspunkt i skattemæssige problemstillinger, som er forbundet med et generationsskifte af en virksomhed. Herunder vil blive inddraget, hvilke modeller og muligheder, der er for at gennemføre generationsskiftet. Dette vil blive koblet til en konkret case, som skal anvendes som en "tidslinjeillustration" af et generationsskifte. Følgende underspørgsmål vil blive besvaret:

- Hvilke fordele eller ulemper vil der være ved at planlægge generationsskiftet inden gennemførelse?
- Hvilke omstruktureringsmodeller anvendes ved planlægningen af generationsskiftet?
- Hvordan værdiansættes en virksomhed, der skal gennemføre generationsskifte?
- Hvilke finansieringsmuligheder kan anvendes?
- Hvilke metoder findes der til skatteudskydelse af skatten for generationsskifte?

2.2 Metode

Afhandlingen er udarbejdet med henblik på at undersøge, hvilke muligheder der er for at gennemføre et generationsskifte, samt hvordan det gøres skattemæssigt mest effektivt. Der tages udgangspunkt i nuværende lovgivning samt øvrige økonomiske påvirkninger, som kan have indflydelse på et generationsskifte. På baggrund heraf vil afhandlingen benytte sig af den retsdogmatiske og juridiske metode. Den juridiske metode kommer til udtryk, da den knytter sig til praktisk opgaveløsning, hvor der, principielt, kun findes én metode, og det forventes, at gældende ret er eneste metode.⁵ Retsdogmatiske tilgang kommer til udtryk, da der til en vis grad vil ske analyse og fortolkning ud fra gældende lovgivning.⁶ Hvor det vurderes relevant, vil der blive henvist til og anvendt domme og afgørelser, som kan underbygge og tydeliggøre det beskrevne emne.

Afhandlingen anvender primær litteratur i form af lovtekster, bekendtgørelser samt afgørelser indenfor de udvalgte emner. Herudover vil relevant faglitteratur indenfor området også blive anvendt.

På næste side er opstillet disposition over afhandlingens opbygning. Afsnittene beskrives nedenfor.

Indledningsvist vil være en beskrivelse af emnet samt problemformulering. Afsnittet skal fungere som grundlag for resten af opgaven. Problemstillingen bliver defineret og en række underspørgsmål, som ønskes besvaret i opgaven, vil underbygge problemformuleringen. Ligeledes er der afgrænsning af afhandlingens indhold, således det bliver beskrevet tydeligt, hvilke områder, der ønskes undersøgt i afhandlingen og hvilke, der ikke vil indgå.

Planlægning af generationsskifte skal fungere som indledning og undersøgelse af underspørgsmålene ***"Hvilke fordele eller ulemper vil der være ved at planlægge generationsskiftet inden gennemførelse?"*** og ***"Hvilke muligheder findes der for generationsskifte?"***. I afsnittet vil successionsregler blive gennemgået, herunder omhandlende succession i levende live.

Værdiansættelse skal besvare underspørgsmålet ***"Hvordan værdiansættes en virksomhed, der skal gennemføre generationsskifte?"***. I afsnittet vil blive gennemgået, hvorledes en virksomhed værdiansættes, når den står for et generationsskifte. Herunder vil blive inddraget TSS-cirkulærer omhandlende værdiansættelse af relevante aktiver og passiver.

⁵ Munk-Hansen, Carsten (2018), Retsvidenskabsteori.

⁶ <https://denstoredanske.lex.dk/retsdogmatik>

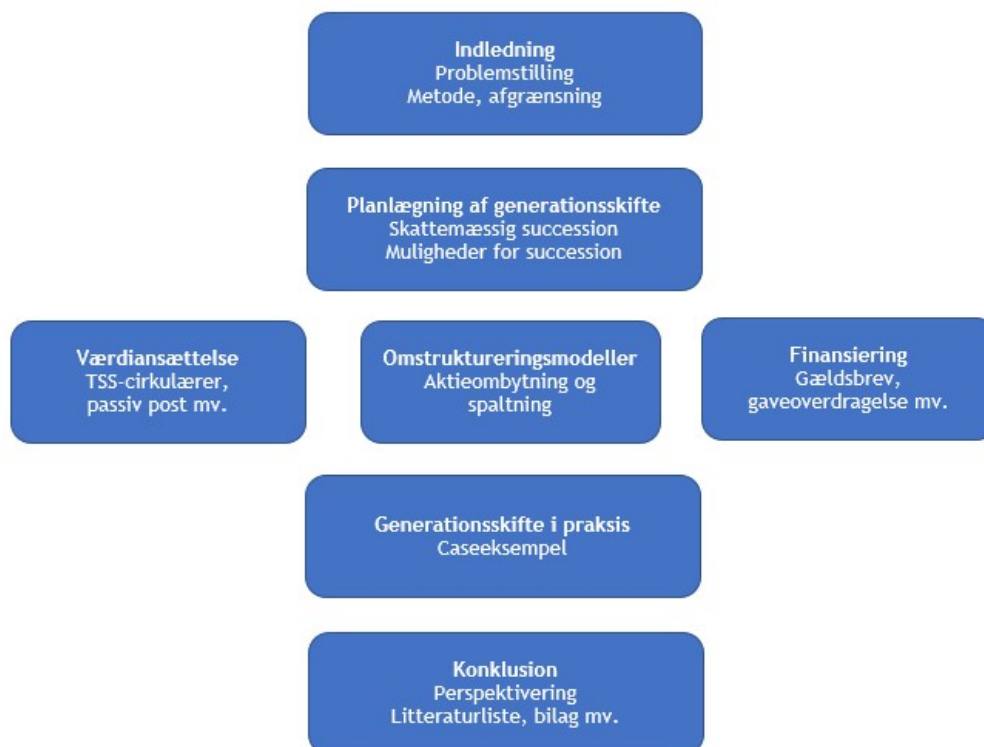
Omstruktureringsmodeller skal besvare underspørgsmålet ***"Hvilke omstruktureringsmodeller anvendes ved planlægningen af generationsskiftet?"***. I afsnittet vil aktieombytning og spaltning blive gennemgået. De to områder skal afdække processen omkring generationsskiftet.

Finansiering skal besvare underspørgsmålet ***"Hvilke finansieringsmuligheder kan anvendes?"***. I afsnittet vil blive gennemgået, hvilke finansieringsmuligheder, der er for overtageren samt hvordan det kan påvirke valg af model for generationsskiftet. Ligeledes skal afsnittet være en indledning til at besvare underspørgsmålet ***"Hvilke metoder findes der til skatteudskydelse af skatten for generationsskifte?"***.

Generationsskifte i praksis vil tage udgangspunkt i en case, som skal fungere som en tidslinjeillustration af et generationsskifte. Afsnittet skal sammenkoble alle underspørgsmål, således den gennemgængede teori henføres til et relevant eksempel på et generationsskifte.

Slutteligt vil der være en opsamling af den gennemgængede teori samt case, som skal danne grundlag som besvarelse på afhandlingens problemformulering. Ligeledes er der en perspektivering, som skal opsamle og diskutere de konklusioner afhandlingen har belyst.

2.2.1 Disposition over afhandling

Figur 1 - Egen tilvirkning

2.3 Afgrænsning

Afhandlingens problemstilling omhandler generationsskifte i ejerledede virksomheder i levende live. Det primære fokus vil blive lagt på generationsskifte i levende live, mens det ikke vil blive berørt med behandling af generationsskifte i forbindelse med død. Hvis det findes relevant at nævne lovgivning i forhold til dødsbo, vil det blive inddraget, men fokus ligger ikke på denne del.

Generationsskiftet kan ske til forskellige personer, herunder både til familiære relationer og til ikke-familiære personer. Afhandlingen vil primært fokusere på generationsskifte mellem familiære relationer. Ligeledes vil afhandlingen afgrænses til kun at gælde dansk ret, således grænseoverskridende omstruktureringer og udenlandske transaktioner mv. ikke vil blive inddraget.

Afhandlingen afgrænses, således det kun omhandler generationsskifte af virksomheder i selskabsform. Hermed udeholdes generationsskifte af personligt ejede virksomheder. Ydermere afgrænses fra børsnoterede selskaber, således det kun er unoterede selskaber og generationsskifte heraf, som vil blive behandlet.

Af omstruktureringsmodeller vil fokus være på aktieombytning og spaltning, som vil være de eneste modeller, der bliver behandlet. Der afgrænses altså fra andre muligheder, som eksempelvis fusion og A/B-modellen. Ligeledes vil fokus være på de skattefrie transaktioner, da de oftest vil være mest relevant i praksis. Derfor vil skattepligtige muligheder blive belyst i mindre grad, og kun inddraget, hvor det findes relevant at nævne.

Afhandlingen har til formål at afdække de skattemæssige aspekter, der er forbundet med et generationsskifte. Der afgrænses således fra selskabsretlige forhold, og dette vil kun blive inddraget, hvor det findes relevant at nævne.

I afhandlingen anvendes værdiansættelse efter vejledningerne i TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10, da disse skal anvendes i forbindelse med fastsættelse af unoterede kapitalandele ved et generationsskifte mellem interesseforbundne parter. Yderligere værdiansættelsesmodeller behandles ikke.

3 Indledende overvejelser af generationsskifte

Generationsskifte kan blive aktuelt i to situationer, enten i levende live eller ved ejerens død, hvor dennes bo vil skulle behandle overdragelsen af virksomheden til arvingerne. Som tidligere beskrevet foretages op mod 1.000 generationsskifter årligt, og mange af disse gennemføres i levende live. I mange tilfælde foretages generationsskiftet inden for den nærmeste familie, hvor forældre overdrager virksomheden til børnene, således det næste led i familien kan videreføre virksomheden. Generationsskiftet er en lang proces, som indeholder mange forskellige overvejelser, der indebærer både lovgivningsmæssige og økonomiske forhold.

Udover lovgivningsmæssig og økonomiske forhold er en stor del af generationsskiftet også det menneskelige aspekt. Ikke nok med den familiære relation, når der overdrages til børn, vil overvejelserne også gå på, hvordan medarbejdere, interessenter og virksomheden selv skal drives videre. Er næste generation klar til at overtage virksomheden eller skal ledelsen tilpasses generationsskiftet? Der er mange spørgsmål, som ejeren bør overveje inden generationsskiftet igangsættes.

Virksomhedens videreførelse afleder altid spørgsmålet *Skal - skal ikke?* Ejeren skal vurdere, om forudsætningerne for generationsskiftet overhovedet er til stede. Som beskrevet ovenfor er det overvejelser både på et personligt plan og på virksomhedens plan. I samme ombæring omhandler det også viljen og kompetencerne hos den mulige nye ejer. Er næste generation i familien interesseret i at videreføre, og har denne i det hele taget evnerne til det? Overvejelserne skal omfatte alle i og omkring virksomheden, som kan påvirke den videre drift.⁷

I generationsskiftet er det altså vigtigt, at nye ejere har den rette kompetence til at overtage virksomheden. Det kræver både forståelse af virksomhedens mål og strategi, men i den grad også at have ledelseskompetencerne til at være øverste chef. Hvis medarbejdere og samhandelspartnere ikke føler den nye leder har evnerne til at føre virksomheden videre vil det give negative konsekvenser.

Planlægningen af generationsskiftet er helt essentiel, da det også bør overvejes om generationsskiftet skal gennemføres på én gang eller det skal gøres i trin over en længere periode. Dette vil i mange tilfælde afhænge af nuværende ejers indflydelse og betydning i virksomheden. En ejer, som har drevet virksomheden igennem mange år, kan have opbygget en helt afgørende betydning for virksomhedens indtjeningsgrundlag, herunder som følge af viden, kunderelationer, leverandørrelationer mv.

⁷ <https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/1/0/0/generationsskifte--overblik-over-processen>

Denne goodwill kan ikke overdrages sammen med virksomheden, og kan i mange tilfælde ganske enkelt betyde, at det ikke er muligt at gennemføre generationsskiftet i én fase. I sådanne situationer understreges vigtigheden af at planlægge generationsskiftet i god tid, da det kræver indkøringstid og videregivelse fra gamle ejer til ny ejer. På samme måde vil det også være nemmere at skabe en forståelse fra ekstern side, hvis der sker en mere blød overdragelse.

En risikofaktor, som kan opstå ved generationsskifte, er, at der kan opstå modstridende interesser mellem afgangende ejer og ny ejer. I nogle tilfælde kan afgangende ejer have interesse i fortsat at have bestemmende indflydelse i virksomheden, hvorved nye ejer ikke får overdraget det hele. På denne måde kan afgangende ejer sikre sig det afgørende ord, hvis der skal træffes beslutninger.

Det er vigtigt at forberede og implementere organisatoriske ændringer i god tid, hvis dette er en nødvendighed for generationsskiftet. På denne måde har alle i og omkring virksomheden mulighed for at acceptere generationsskiftet, når det skal ske. Hvis skiftet sker pludseligt, kan det have negative konsekvenser, idet alle områder og funktioner i virksomheden skal være klar på generationsskiftet. Ved at identificere kritiske områder og funktioner ved lederskifte, kan ejeren mindske generne ved de organisatoriske ændringer. Den viden og goodwill den gamle ejer har opbygget vil oftest skulle genopbygges af en ny ejer, hvilket i negative tilfælde kan medføre dårligere betingelser, som eksempelvis levering, kreditmuligheder, sikkerhedsstillelser mv. Derfor bør også overvejes, hvilken reaktion samhandelspartnere vil have på generationsskiftet.⁸

Steen Hastrup og Andreas Munk Jensen har gennem en spørgeskemaundersøgelse fremlagt, at det i mere end 80% af de adspurgte er den afgangende ejer, som tager den endelige beslutning om at påbegynde generationsskiftet. I 15% af tilfældene er det revisor eller advokat, som er hovedperson bag initiativet til generationsskiftet.⁹

Ovenstående resultat underbygger vigtigheden af planlægning og overvejelser inden generationsskiftet, da beslutningen i sidste ende falder hos ejeren. De fleste virksomhedsejere er bekendt med, at der på et tidspunkt skal besluttet, hvorvidt og hvem der skal drive virksomheden videre - oftest vil beslutningen skulle tages omkring pensionsalderen. I takt med ejeren har nærmet sig alderen, har tilknyttet revisor og advokat påtalt emnet, og spurgt til, hvorvidt der er taget beslutning eller overvejelser herom.

⁸ <https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/1/0/0/generationsskifte--overblik-over-processen>

⁹ Hastrup, Steen og Jensen, Andreas Munk (2017), De bløde problemstillinger i generationsskifter - En samtalebog for familieejede virksomheder.

I undersøgelsen konkluderes det også, at størstedelen har anvendt ekstern rådgivning i form af revisor eller advokat, når der er spurgt dem, som har afsluttet generationsskiftet. Dem, som ikke har afsluttet generationsskiftet, er der kun cirka en tredjedel, som har anvendt ekstern rådgivning. Det må herfor antages, at rådgivning fra ekstern part er vigtig, da revisorer og advokater kan have en større indsigt i relevante forhold omkring generationsskiftet. Ligeledes kan revisor og advokat assistere med planlægning samt gennemførelse af generationsskiftet, således det sker mest hensigtsmæssigt i forhold til ejerens ønsker. Af de adspurgte i undersøgelsen viste det sig, at 80% har fået udarbejdet en plan, hvis de har anvendt ekstern rådgivning.

Den mest hensigtsmæssige gennemførelse kræver planlægning, således generationsskiftet sker mest hensigtsmæssigt for ejeren, men samtidig i lige så høj grad for at klæde næste generation ordentlig på til overtagelsen. Jo større virksomheden er, jo større krav sættes der til planlægning og krav.

Den fremtidige plan for virksomheden og generationsskiftet udgør størstedelen af overvejelserne, men lige så vigtig er planlægningen af den fremtidige formue for afgangende ejer. Hvordan skal formuen forvaltes, således der sker et optimalt skifte? Dilemmaet vil i nogle tilfælde ligge mellem, at virksomheden skal have den fornødne formue til at videreføre driften, herunder at skabe overskud samt have likviditet til at foretage de nødvendige investeringer, mens afgangende ejer på den anden side skal have formue privat til at leve videre for.

Den private formue hos afgangende ejer har derfor også en væsentlig betydning. Som del af de indledende overvejelser må afgangende ejer tage hensyn til en lang række forhold af privatøkonomisk karakter; *Hvad er kravet til fremtidige privatforbrug? Hvordan skal den fremtidig indkomst dækkes? Hvad skal vederlaget være for overdragelsen?* Ved overvejsler herom kan afgangende ejer i tide sikre en privat opsparing enten i form af pensionsordninger eller likvid formue i øvrigt.¹⁰

Der er således en del aspekter, som spiller en rolle i generationsskiftet, hvor det er vigtigt at have lavet grundige overvejelser både på det økonomiske plan, men også menneskelige. Disse forhold og overvejelser skal tilsammen sikre et godt generationsskifte, således overdragelsen sker mest hensigtsmæssigt for alle i og omkring virksomheden.

¹⁰ <https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/1/0/0/generationsskifte--overblik-over-processen>

4 Successionsprincippet

Mange, der går med overvejelserne omkring, hvordan generationsskiftet skal gennemføres, vil støde på princippet omkring succession. Succession er ofte anvendt i forbindelse med generationsskifter, og har til hovedformål at lette den økonomiske byrde ved virksomhedsoverdragelser. Princippet bag skattemæssig succession er, at erhververen af aktier indtræder i overdragerens skattemæssige stilling, hvad angår anskaffelsessum, tid og afskrivninger. Dette medfører, at overdrageren ikke bliver beskattet af nogen avance, men i stedet vil beskatning først ske på det tidspunkt erhverver efterfølgende sælger virksomheden.¹¹ Generationsskifte med skattemæssig succession vil altså gøre det billigere at overdrage og overtage virksomheden her og nu, fordi sælger ikke beskattes. Erhververen skal fortsat huske den latente skattebyrde, som følger med overdragelsen.¹² Som udgangspunkt vil en overdragelse af et selskab udløse beskatning. I en række tilfælde vil ønske for både overdrager og erhverver være en skatteudskydelse, hvorfor principperne omkring succession blev etableret. Hjemlen til at overdrage en aktiepost med succession findes i aktieavancebeskatningsloven § 34.¹³

Ved overdragelse i levende live af aktier kan reglerne omkring succession ændres, hvis følgende betingelser er opfyldt:¹⁴

- 1) Overdragelsen sker til børn, børnebørn, søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn eller en samlever, hvorved forstås en person, som på overdragelsestidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med naturligt slægtskabsforhold.
- 2) Den enkelte overdragelse af aktier udgør mindst 1 % af aktie- eller anpartskapitalen.
- 3) Der er tale om aktier i et selskab m.v., hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, jf. stk. 6. Bortforpagtning af fast ejendom, der anses for landbrugs- eller skovejendom, anses i denne forbindelse ikke som passiv kapitalanbringelse.

Som udgangspunkt kan alle aktier, der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven, overdrages med succession, hvis betingelserne er opfyldt. Det betyder altså, at aktier i A/S'er, anparters i ApS'er, andelsbeviser og konvertible obligationer kan overdrages med succession.

¹¹ <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/rapporter/generationsskiftet-i-erhvervslivet-betaenkning-nr-1374-august-1999/kapitel-10-succession/>

¹² <https://www2.deloitte.com/dk/da/pages/tax/richardt/generationsskifte-i-virksomhed-med-skattemaessig-succession.html>

¹³ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34>

¹⁴ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34#2-4>

Aktier, anparter mv. skal altid behandles efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven, hvis der sker succession i levende live.¹⁵

4.1 Personkreds, hvem kan overdrage aktier med succession

Der er særlige bestemmelser for den personkreds, som kan overtage aktier med skattemæssig succession. Disse bestemmelser opdeles i forskellige typer af succession, som vil være afhængig af, hvordan situationen ser ud og hvilke parter, der er involveret i successionen. Ved overdragelse til familie anvendes familiesuccession. Den personkreds, som kan overdrage aktier med succession, svarer til den personkreds, som er nævnt ovenfor i foregående afsnit under punkt 1. Personkredsen svarer til den, som er omfattet af kildeskattelovens § 33 C. Bestemmelsen er udtømmende, hvilket vil sige, der ikke kan ske overdragelse med succession til andre personer end dem, som er nævnt i ovenstående.¹⁶

Af kildeskatteloven § 26b fremgår, at aktier kan overdrages til ægtefæller.¹⁷ Dog skal det fremhæves, at ægtefæller kun kan anvende reglerne om succession, hvis disse er samlevende. Det er et krav, at ægtefællerne tilhører samme husstand, og hermed ikke er separeret eller skilt. Sondringen skal ses i et skatteretligt forhold, da en midlertidig adskillelse ikke vil blive anset som samlivsophævelse, hvorimod varig adskillelse vil medføre, at ægtefællerne ikke vil blive anset som samlevende i skatteretlig forstand. Hvis ægtefællerne ophører samlivet via separation eller skilsmisse vil samlivet, i skattemæssig henseende, ophøre fra tidspunktet for separationen eller skilsmissen. Hvis det sker uden separation eller skilsmisse vil samlivet ophøre fra udgangen af det indkomstår, hvor samlivsophævelsen finder sted.¹⁸

Sondringen mellem samlever og ikke samlever skal bestemmes ud fra boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d. Samlevende kan således anvendes reglerne om succession, hvis disse på overdragelsestidspunktet har haft fælles bolig de seneste to år eller tidligere har haft fælles bopæl i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl er ophørt grundet institutionsanbringelse, eksempelvis plejehjem.¹⁹

I og med beskatning udskydes til senere tidspunkt, hvor erhverver afstår aktierne, er der ligeledes krav til, at erhververen skal være skattepligtig til Danmark. Hvis ikke erhverver er skattepligtig til Danmark, kan der kun overdrages med succession, hvis aktierne efter overdragelsen indgår i en virksomhed, som er skattepligtig for erhververen i Danmark.²⁰

¹⁵ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946385>

¹⁶ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

¹⁷ <https://danskelove.dk/kildeskatteloven/26b>

¹⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1976882>

¹⁹ <https://danskelove.dk/boafgiftsloven/22>

²⁰ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Udover familiesuccession vil det også være muligt at overdrage aktier med succession til nære medarbejdere. Jævnfør aktieavancebeskatningsloven § 35 er det muligt at anvende succession efter samme regler, som er gældende for familieoverdragelse. Fastlæggelsen af personkredsen for nære medarbejdere er objektiveret, og sker efter medarbejderens arbejdsmæssige tilknytning til selskabet, hvorved der lægges vægt på det tidsmæssige aspekt i ansættelsen. Andre mere subjektive kriterier som uddannelse, stilling, kvalifikationer mv. indgår ikke i fastlæggelsen. Der er fastsat nærmere bestemmelser for succession til nær medarbejder:

- Skal de seneste fem år have været fuldtidsbeskæftiget i sammenlagt tre år i det selskab, som har udstedt aktierne
- Skal være skattepligtig til Danmark²¹

Der er oprettet hjemmel til at reparere et generationsskifte jævnfør aktieavancebeskatningsloven § 35 a, hvoraf det fremgår, at aktier kan tilbageoverdrages med succession til tidligere ejer. Dog er der opstillet enkelte betingelser, som skal opfyldes før det er muligt:

- Skal ske inden for de første fem år efter at overdrageren har erhvervet aktierne
- Overdrageren erhvervede aktierne fra den tidligere ejer
- Overdrageren indtrådte i den tidligere ejers skattemæssige stilling ved erhvervelsen

Ovennævnte hjemmel blev oprettet med bagtanke i den situation, at erhververen bliver syg eller på anden måde forhindret i at videreføre virksomheden. Men praktisk finder bestemmelsen anvendelse på alle situationer, hvor overdrager og erhverver skulle ønske at føre overdragelsen tilbage igen. Eksempelvis, hvor aktier er overdraget med succession og det efterfølgende viser sig, at erhververen egentlig ikke ønsker at videreføre virksomheden alligevel - i dette tilfælde ville overdragelsen også kunne tilbageføres, så længe ovenstående betingelser er overholdt.²²

²¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946386>

²² <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/35a>

4.2 Konsekvenser for overdrager og erhverver

Overdrageren

Som første udgangspunkt vil enhver fysisk persons afståelse af aktier medføre beskatning af eventuel avance som aktieindkomst. Lovhjemmel for afståelse følger aktieavancebeskatningsloven § 30, mens beskatning som aktieindkomst følger personskattelovens § 8 a. Som tidligere nævnt er konsekvensen for overdrageren at anvende aktieavancebeskatningslovens § 34, at overdragelsen ikke medføre beskatning hos denne. Jævnfør aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 4 vil der kun kunne succederes, såfremt der konstateres en avance på aktierne, mens der ikke kan succederes, hvis der konstateres tab. Hvis en aktionær ikke overdrager alle aktierne samt, hvis denne har erhvervet aktierne på forskellige tidspunkter og til forskellige anskaffelsessummer, vil opgørelsen over den resterende portefølje følge aktieavancebeskatningslovens § 26, stk. 6. Heraf fremgår, at anskaffelsessummen for hele aktiebeholdningen fordeles forholdsmæssigt imellem de afståede aktier og de aktier, som overdrageren beholder. For aktionærer, som ejer mere end 25 % af kapitalen eller råder over 50% stemmевærdi (Hovedaktionæraktier), sker fordelingen dog lidt anderledes. Her danner handelsværdien på de enkelte aktier på afståelsestidspunktet grundlag. Den del af den samlede anskaffelsessum, der ved fordelingen henføres til de afståede aktier, lægges til grund ved opgørelsen af gevinst eller tab ved afståelsen.^{23 24}

Erhververen

Som konsekvens af, at overdrageren ikke bliver beskattet af gevinsten på aktierne, indtræder erhververen i dennes skattemæssige stilling. Ved en eventuel senere afståelse fra erhververs side vil opgørelsen af gevinst eller tab blive behandlet ud fra anskaffelsessummen og tidspunktet, som de blev anskaffet til af overdrageren. Altså vil erhververen overtage samme tidspunkt og anskaffelsessum som overdrageren, og herigennem indtræde fuldt ud i den latente skat, der ligger på aktierne.

Erhververen indtræder endvidere i overdragerens næringshensigt. Altså, hvis et aktiv er anskaffet med henblik på næring, skal fortjeneste eller tab, som erhververen kan opnå ved senere salg, medtages i erhververens indkomst på samme måde, som hvis overdrageren havde stået i samme situation. Denne regel kan ikke afviges fra, således er det ikke muligt at få afkræftet næringsvurderingen. Betragtningen understreges ligeledes jævnfør aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 2, hvoraf det fremgår at indtræden i overdragerens skattemæssige stilling gælder, uanset hvornår aktier afstås.^{25 26}

²³ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

²⁴ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/26>

²⁵ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

²⁶ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34>

En vigtig betragtning for erhverver er ligeledes, at således der opleves tab hos erhververen vil denne ikke kunne fratrække dette underskud i en eventuel fortjeneste af aktierne. Denne regel er oprettet som værnsregel, der skal forhindre forældre i at overdrage aktier til børn, som efterfølgende videresælger til tredjemand. På denne måde forhindres muligheden i at tænke på at udnytte barnets tab på aktier.²⁷

4.3 Aktier og anparter, hvilke kan overdrages med succession

Som beskrevet ovenfor kan reglerne om succession anvendes, når aktierne i virksomheden skal overdrages til næste generation i familien. Der er således mulighed for at overdrage aktierne uden beskatning hos overdrageren, så længe overdragelsen sker til ovennævnte kreds af personer. Udover ovenstående begrænsning omkring personkreds, så er det også et krav, at der er tale om aktier, anparter og lignende værdipapirer. Som udgangspunkt kan alle ejerandele i kapitalselskaber omfattet af aktieavancebeskatningsloven § 1 overdrages med succession. Det er dog en række betingelser og undtagelser, som det er vigtigt at have noteret sig, inden succession kan og må gennemføres. Betingelserne og regler for overdragelse med succession fremgår af aktieavancebeskatningsloven § 34, som nævnt tidligere i afhandlingen. Disse vil nu nærmere blive analyseret og beskrevet.

Første betingelse for at overdragelsen kan gennemføres med succession er, at overdragelsen mindst udgør 1 % af den samlede aktiekapital. For en del år tilbage var reglen således, at overdragelsen mindst skulle udgøre 15 % af stemmевærdien i selskabet. En væsentlig lempelse af reglerne, hvilket havde til hensigt at give lige muligheder for generationsskifte uanset om det blev gjort i levende live eller efter død. Inden lempelsen kunne det i nogle tilfælde besværliggøre succession, hvis der var tale om flere børn, da 15 % af stemmевærdien er en forholdsvis høj andel. Lempelsen ned til 1 % af kapitalen er i praksis så lav, at der reelt ikke er nogen begrænsning i størrelsen på den kapital, som skal overdrages. Ved lovændringen blev det ydermere harmoniseret mere i forhold til kildeskatteloven, hvor der ikke er nogen begrænsning på hvor stor en andel af virksomheden, der kan overdrages.²⁸

Den vigtigste betingelse at notere sig er, at der skal være tale om aktier i en erhvervsmæssig virksomhed, således at der ikke kan overdrages aktier med succession, hvis virksomheden i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Per definition betyder det, at selskaber med udlejning af ejendomme, besiddelse af kontanter, værdipapirer og lignende ikke vil være mulige at generationsskifte med reglerne om succession. På denne måde er en række investorer udelukket fra succession, og dette er gældende, hvad enten virksomheden drives i selskabsform

²⁷ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

²⁸ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

eller personligt regi. Det skal bemærkes, at der kan være forskel på generationsskifte i personligt regi eller selskabsform, hvis det drives med aktivitet indenfor udlejning af ejendomme. Hvis en personligt drevet virksomhed er næringsdrivende med køb og salg af ejendomme, vil det være muligt at overdrage med succession. Omvendt vil aktier i et ejendomsselskab ikke kunne overdrages med succession, uanset om dette har samme hensigt, som den personligt drevne virksomhed.²⁹

Ved en passiv kapitalanbringelse vil der være tale om såkaldt "pengetanksselskab". Sondringen mellem, hvornår der er tale om pengetanksaktiver kan være svær, og bunder i flere tilfælde i konkrete afgørelser. Aktier, der kan sidestilles med de ovenfor nævnte (udlejning, kontanter, værdipapirer), vil indgå i vurderingen omkring, hvorvidt virksomheden i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Ordlyden af aktieavancebeskatningsloven §34 stk. 6 er:

"Selskabets virksomhed anses for i overvejende grad at bestå i passiv kapitalanbringelse som nævnt i stk. 1, nr. 3, såfremt mindst 50 pct. af selskabets indtægter, hvorved forstås den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter, opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår stammer fra fast ejendom, kontanter, værdipapirer el.lign., der efter stk. 1, nr. 3, skal anses for passiv kapitalanbringelse, eller hvis handelsværdien af selskabets sådanne ejendomme, kontanter, værdipapirer el.lign. enten på overdragelsestidspunktet eller opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår udgør mindst 50 pct. af handelsværdien af selskabets samlede aktiver..."³⁰

Af ovenstående fremgår således, at hvis mindst 50% af indtægterne stammer fra ovennævnte aktiviteter, så vil dette anses som værende passiv kapitalanbringelse. Indtægter fra de ovennævnte aktiviteter kunne være lejeindtægt, kursgevinst på værdipapirer, renteindtægter mv. Ligeledes gælder samme regel for balancesummen, hvor det nævnes, at der vil være tale om passiv kapitalanbringelse, hvis mere end 50% af balancesummen består af passive aktiviteter. Begge vurderinger beregnes ud fra et gennemsnit over de seneste tre år, hvorfor der altså gerne må være et enkelt år, hvor grænserne overskrides. Har eksistensen ikke været tre år, så beregnes gennemsnittet ud fra selskabets levetid. Hvis ovenstående kriterie ikke er overholdt vil selskabet blive anset som værende passiv kapitalanbringelse, og der kan derfor ikke foretages generationsskifte med succession. Alternativet hertil er derfor afståelsesbeskatning.

²⁹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

³⁰ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34>

Endvidere fremgår det af bestemmelsen, at overskud og værdier i datterselskaber, hvor der ejes mere end 25 % af kapitalen, ikke skal medtages i væsentlighedsbedømmelsen angående, hvorvidt det er erhvervsmæssig eller passiv virksomhed. I stedet skal medregnes en forholdsmæssig andel af datterselskabets indtægter og aktiver, som svarer til ejerforholdet. Ligeledes ses der bort fra koncernintern udlejning af fast ejendom, således dette heller ikke medregnes i væsentlighedsbedømmelsen, da fast ejendom i denne betragtning ikke anses som en udlejningsejendom.

Bestemmelsen omhandlende pengetanksreglen blev ændret den 1. juli 2017, således den tidligere formulering *"udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el. lign."* blev ændret til *"Passiv kapitalanbringelse"*. Ændringen blev hovedsageligt begrundet med ordlyden af "udlejning af fast ejendom" var meget fast, således en udlejning af fast ejendom skulle betragtes som et pengeaktiv. Var ejendommen ikke udlejet ville den omvendt ikke blive anset som et udlejningsaktiv. Med den nye lovændring blev dette omformuleret, hvorved "udlejning af fast ejendom" blev til "fast ejendom", og hermed blev al fast ejendom anset som pengetanksaktiv. Lovændringen medførte tvivl blandt virksomhedsejere, da det skabte tvivl om, hvorvidt ændringen vedrørende fast ejendom ligeledes var ændring af øvrig praksis for, hvilke aktiver der ville anses som værende pengeaktiver eller driftsaktiver. Første afgørelse herefter, som fremadrettet ville udgøre fortolkningsbidrag for fremadrettet praksis, var *SKM2018.113.SR*.³¹ Sagen omhandlede, hvorvidt nogle leasede aktiver ville blive anset som passiv kapitalanbringelse i forhold til leasinggiver. Svaret var som sådan meget forventeligt, da Skat bekræftede, at der ikke var tale om passiv kapitalanbringelse, hvilket var forventningen og i tråd med tidligere praksis. Mere bemærkelsesværdigt var det dog, at Skat ydermere havde anført, at lovændringen i 2017 var gået fra en objektiv regel til en regel, hvor hvert aktiv skulle vurderes subjektivt i forhold til, hvorvidt det er passiv kapitalanbringelse eller driftsaktiv. Ved denne anførsel mente Skat således, at afgrænsningen skulle ske på baggrund af en subjektiv vurdering, og hermed ikke på baggrund af aktivtypen. Dette blev hårdt anfægtet, da lovændringen, ifølge spørger, ikke kunne være så vidtgående, at hver enkelt aktiv skulle vurderes subjektivt. Reelt ville det betyde, at et aktiv ville være passiv kapitalanbringelse i ét selskab, mens det i et andet ville være driftsaktiv. Ydermere var det direkte anført i forarbejderne, at pengeaktiver omfatter fast ejendom, kontanter og værdipapirer samt aktiver, der kan sidestilles hermed. Denne formulering var altså direkte knyttet op til aktivtypen, og ikke den subjektive vurdering, som Skat nu anførte. På baggrund heraf ændrede Skat begrundelsen, således det blev anført, at der ikke var tale om aktiver, der ligner pengetanksaktiver, og at anvendelsen af aktiverne herefter i øvrigt var irrelevant.³²

³¹ <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?oid=2271356&vid=0>

³² <https://tvc.dk/nyheder/2018/saadan-skal-pengetankreglen-forstaas-efter-den-seneste-lovaendring/>

Afgørelsen har haft stor betydning for det fortolkningsgrundlag, der fremadrettet skal anvendes. En så subjektiv fortolkning, som Skat lagde op til i første omgang, ville have medført stor usikkerhed, da afgrænsningen af pengetanksaktiver ville bero på et skøn i hver eneste sag. Det første synspunkt ville potentielt have givet problemer for fremtidige generationsskifter, da ingen ville kunne give tilstrækkelig sikkerhed for et svar uden indhentelse af bindende svar fra Skat. På denne baggrund må det, for virksomhedsejere, ses som positivt, at Skat justerede en smule i svaret og gjorde det mere objektivt med vurderingen af pengetanksaktiver.³³

Det skal dog siges, at der fortsat forekommer afgørelser af mere subjektiv karakter, hvor det vurderes individuelt, hvorledes et aktiv er pengetanksaktiv eller ej. Det kan derfor ikke entydigt siges, at afgrænsningen kan ske efter aktivtype. Ovenstående sondring mellem erhvervsmæssig virksomhed eller passiv virksomhed kan således i nogle tilfælde give anledning til tvivl, da adskillelsen kan være svær i forhold til, hvilke aktiver skal medregnes til den erhvervsmæssige del og hvilke skal henføres til den passive. I særdeleshed kan der være en risiko forbundet med vurderingen, hvis der investeres i aktiver, som giver indtjening, men uden det kræver nogen egentlig drift eller vedligeholdelse. Hermed ville kunne skabes tvivl om, hvorvidt aktivet reelt indgår i den erhvervsaktivitet, der udøves i selskabet. Der er ved flere afgørelser truffet beslutning om, hvorvidt der er tale om aktiv virksomhed eller passiv kapitalanbringelse. Disse vil blive inddraget og sammenholdt, således forskellen søges belyst.

Den subjektive vurdering fremgår tydeligt af *SKM2018.215.SR*³⁴, hvor spørger har søgt om bindende svar på følgende: ”*Kan XXX A/S’ aktiviteter med køb, besiddelse, udstykning og salg af grunde til bolig- og erhvervsformål anses for driftsaktiver i relation til pengetankreglen i aktieavancebeskatningslovens § 34?*”. Spørger var næringsdrivende med køb og salg af boliger. På forespørgslen afviste skatterådet at svare med begrundelsen, at det kræver en subjektiv vurdering af hver enkelt aktiv i sagen, hvilket ikke var muligt ud fra forespørgslen. Svaret understreger den subjektive vurdering, som fortsat danner grundlag for nogle afgørelser. Ligeledes blev det også belyst, at det forhold selskabet er næringsdrivende ikke nødvendigvis har betydning for vurderingen omkring passiv kapitalanbringelse.

I *SKM2018.459.SR*³⁵ blev forespurgt: ”*Kan Skatterådet bekræfte at XX A/S’ ejerandel af solceller i P/S YY ikke anses for finansielle aktiver ifølge aktieavancebeskatningslovens § 34?*”. Til dette dannede endnu en subjektiv vurdering grundlag for svaret, da Skat benægtede med begrundelsen, at selskabet ikke deltog aktivt i driften af solcellerne, men oppebar et afkast af investeringen. Aktiviteten var derfor ikke reel, og udgjorde derfor passiv kapitalanbringelse.

³³ <https://tvc.dk/nyheder/2018/saadan-skal-pengetankreglen-forstaas-efter-den-seneste-lovaendring/>

³⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2272863>

³⁵ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2276695>

Ovenstående afgørelser giver indikation af, hvad begrebet "fast ejendom e.l." indebærer. De leasede aktiver blev ikke anset som værende fast ejendom, mens solcelleanlægget må antages at være omfattet, da Skat svarede benægtende og derfor som udgangspunkt var en passiv kapitalanbringelse. I henhold til afgørelsen angående ejendommene i SKM2018.215.SR var svaret mere uklart, og skal derfor understrege den subjektive vurdering, som stadig forekommer. Skat ville ikke bekræfte ud fra givne oplysninger, hvorfor det må konkluderes, at aktivtypen alene ikke er bestemmende. Der skal i stedet en subjektiv vurdering til, hvor det skal vurderes, hvorledes aktivet indgår i driften eller ikke. Det er derfor vigtigt at rådføre sig inden succession, hvis selskabet indeholder aktiver, som kan sidestilles med "fast ejendom".

I de fleste tilfælde vil tvivlsspørgsmålet vedrøre vurderingen af, hvorvidt aktivet er "fast ejendom e.l.". Dog er der enkelte kendelser, som kan skabe tvivl, hvorvidt likvide indestående kan udeholdes fra at være passiv kapitalanbringelse.

I SKM2003.458 LR³⁶ ønskede spørger at overdrage hele aktieposten i et selskab ved succession. Selskabets balance udgjorde i overvejende grad likvide indeståender, som selskabet hævdede vedrørte forudbetalinger til senere driftsaktiviteter. Ligningsrådet svar var klart, da de afviste. Likvide beholdninger skal, uagtet ophavet og hvad de eller anvendes til, altid anses som værende pengetanksaktiver. Med til afgørelsen skal medtages, at selskabet ikke havde modsvaret (Bogført) forudbetalingerne i form af en forpligtelse. På denne måde indikerede selskabet selv indirekte, at der ikke var nogle fremtidige aktiviteter, da de havde indtægtsført pengene. Det vides ikke, hvorvidt denne detalje kunne have ændret i afgørelsen, men det kan have haft betydning, da selskabet på denne måde havde haft bedre belæg for deres påstand.

I SKM2005.166 LR³⁷ ønskede advokatfirma at overdrage aktier. Forespørgslen gik på, hvorvidt indestående på klientkonto ville blive betragtet som pengetanksaktiv. Afgørelsen blev, at disse indestående ikke skulle anses som kontanter i forhold til pengetanksaktiver. Der blev ligeledes henvist til Justitsministeriet, hvoraf det fremgår, at midler på klientkonti civilretligt tilhører klienterne.

Ovenstående to afgørelser giver en forholdsvis klar afgørelse for, hvornår likvide beholdninger anses som værende pengetanksaktiver. Det vides ikke, hvorvidt den korrekte bogføring i SKM2003.458 ville have haft en betydning, men som udgangspunkt må det forstås, at likvide midler altid skal medtages som pengetanksaktiv, medmindre likviderne reelt tilhører andre end virksomheden selv.

³⁶ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=169997>

³⁷ <https://skat.dk/SKAT.aspx?oid=230930>

Dog kom Skat med en ny afgørelse, *SKM2007. 106 SR*³⁸, hvor et tilgodehavende vedrørende moms blev anset som tilhørende virksomhedens drift og hermed ikke pengetanksaktiv. Denne afgørelse står lidt i kontrast til det indestående vedrørende forudbetalingerne, da vurderingen af disse pengetanksaktiver har lighedspunkter. Den nye afgørelse kan være udtryk for praksisændring, da der, ved momsbeløbet, blev foretaget en konkret vurdering af aktivets karakter i forhold til den forpligtelse det relaterer sig til. Siden er der dog ikke kommet afgørelser inden for dette område, hvorfor der ikke kan gives nogen entydig indikation af en praksisændring.³⁹

4.4 Meddelelse til Skat

Ved succession er det ligeledes en betingelse, at dette skal anmeldes til Skat. Anmeldelsen skal senest ske i forbindelse med indberetning af overdragerens årsopgørelse i det år, hvor overdragelsen er sket. Anmeldes dette ikke rettidigt vil risikoen være, at den skattefrie transaktion bliver til en skattepligtig. Konsekvensen vil være, at overdrageren bliver beskattet, mens erhverver vil have købt aktierne på dato for overdragelsen samt til handelsværdi. Det skal nævnes, at det ikke er enten eller i forhold til anmeldelseskravet, hvis fristen overskrides. Men overskrides fristen vil der være dokumentationskrav fra overdrager og erhverver, og det bliver således besluttet på en konkret vurdering, hvorvidt der er sket overdragelse med succession. Dokumentationsarbejdet og -krav kan være administrativt dyrt og krævende, hvorfor vigtigheden af anmeldelsespligt skal understreges.⁴⁰

³⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1613923>

³⁹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

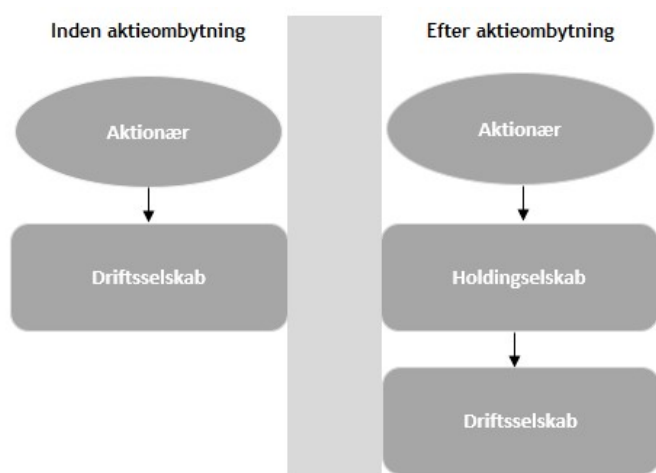
⁴⁰ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

5 Omstruktureringsmodeller inden generationsskifte

Inden et muligt generationsskifte gennemføres bør det overvejes, hvordan den nuværende selskabskonstruktion passer til de fremtidige ønsker og muligheder. Som udgangspunkt vil det være optimalt alene at overdrage den del af selskabet, hvor den fremtidige drift skal være. En allerede oparbejdet egenkapital kan i så fald forblive hos den nuværende ejer. Alt efter, hvordan strukturen ønskes, kan der være flere muligheder for at tilpasse dette. I praksis vil tilpasning af strukturen ofte indebære et eller flere elementer fra forskellige modeller for at opnå den mest optimale løsning. I dette afsnit vil modellerne aktieombytning og spaltning blive belyst, da det er ofte fremkomne modeller inden gennemførelse af generationsskiftet.⁴¹

5.1 Aktieombytning

Aktieombytning er en af de mest anvendte modeller, når generationsskiftet skal planlægges og gennemføres. Modellen anvendes, således det muliggør en optimal tilrettelæggelse af koncernen inden generationsskiftet gennemføres. Formålet med en aktieombytning kan være at etablere et koncernforhold med datterselskab og moderselskab, hvorved det muliggøres at opspare kapital fra datterselskabet i moderselskabet med mindre risiko. Ydermere vil det også muliggøre at tømme datterselskabet, således det bliver billigere for en mulig tredjemand at købe sig ind i driftsselskabet. Aktieombytning dækker over enhver form for afståelse af aktier, hvor vederlaget for disse består af kapitalandele, eventuelt kombineret med kontantvederlag. I praksis ses aktieombytning ofte i den henseende, hvor en aktionær ønsker at etablere en konstruktion med et holdingselskab over driftsselskabet. Det gennemføres ved at indskyde aktierne i driftsselskabet som apportindskud i et holdingselskab, hvorefter aktionæren, som vederlag, modtager aktierne i holdingselskabet.⁴² Dette er illustreret nedenfor:

Figur 2 - Egen tilvirkning

⁴¹ <https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/3/0/0/generationsskiftemodeller>

⁴² Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

En væsentlig fordel ved ovenstående konstruktion er, at holdingselskabet kan frasælge aktierne i datterselskabet uden beskatning, hvis dette ejer mindst 10% af aktiekapitalen. Omvendt vil personer, uanset ejerandel, blive skattepligtige ved afståelse af aktier i et selskab jævnfør aktieavancebeskatningslovens § 12. Dermed kan konstruktionen have stor betydning for et eventuelt salg, da man ved holdingkonstruktionen vil kunne sælge driftsselskabet skattefrit, mens det samme salg ville udløse beskatning, hvis ikke der var etableret holdingselskab.

Som hovedregel vil en aktieombytning medføre beskatning hos aktionæren efter aktieavancebeskatningsloven, hvorefter holdingselskabet vil have mulighed for at sælge skattefrit, som omtalt ovenfor. Der er lavet en undtagelsesregel til beskatning jævnfør aktieavancebeskatningslovens § 36, hvor det tillades at lave aktieombytningen skattefrit, således skatten udskydes. Beskatning vil i dette tilfælde først ske, når holdingselskabet afstås, likvideres eller går konkurs.

5.1.1 Betingelser for skattefri aktieombytning

Som benævnt giver aktieavancebeskatningsloven § 36 mulighed for, at beskatningen udsættes til senere tidspunkt, hvor aktionæren afstår de nye aktier. Ved en skattefri aktieombytning ombyttes aktierne i et selskab (det erhvervede selskab) med aktier i et andet selskab (det erhvervende selskab).⁴³ Jævnfør aktieavancebeskatningsloven § 36, stk. 2 forstås ombytning af aktier således:

*"Ved ombytning af aktier, jf. stk. 1, forstås den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab....."*⁴⁴

Der kan både være tale om et eksisterende selskab, som overtager kontrollen, eller der kan være tale om et nystiftet selskab. Det essentielle er, at det erhvervende selskab opnår flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab. I tilfælde, hvor det erhvervende selskab allerede har flertallet af stemmerne, vil det være muligt at erhverve en større andel. Det er altså et ubetinget krav, at det selskab, der modtager indskud i form af aktier, opnår stemmeflertallet i det oprindelige selskab. Beregningen af dette stemmeflertal sker på baggrund af kapitalen i det erhvervede selskab. Ved tilfælde med A- og B-aktier skal der tages højde for en mulig stemmedifferentiering på aktieklasserne. Det afgørende element i forhold til stemmeflertal er ikke nødvendigvis en ren optælling af stemmerne, men en vurdering om, hvorvidt den stemmebesiddelse, der opnås, også er reelt. Tvivlsspørgsmål herom vil i mange tilfælde opstå, når et selskab ejes med 50% hver mellem to kapitalejere.⁴⁵

⁴³ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945319>

⁴⁴ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/36>

⁴⁵ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Ovenstående tvivlsspørgsmål har gennemgået ændringer, hvor det ses på domsafgørelser, hvordan praksis løbende ændrer sig. Afgørelser af ældre dato viste en tendens, hvor et ejerskab på 50/50 ville kunne overdrage en mindre aktiepost kort tid inden ombytningen, således der på denne måde ville opnås flertal og ombytningen kunne ske skattefrit. Dog måtte denne overdragelse kun ske på betingelse af, at det var en blivende tilstand. Altså kunne omgåelsen ikke justeres på plads igen efterfølgende, da ombytningen i så fald ville blive skattepligtig.⁴⁶

I *SKM2008.182 SR*⁴⁷ ønskede spørgerne at eje et driftsselskab 50/50. På ombytningstidspunktet ejede den ene af ejerne 100% af driftsselskabet, således det altså var muligt at lave skattefri aktieombytning, da ejer havde stemmeflertal. Planen var, at oprindelige ejer skulle foretage den skattefrie aktieombytning, mens den nye ejer efterfølgende skulle lave en kapitalforhøjelse i driftsselskabet. På denne måde ville begge ejere få 50% af driftsselskabet, samtidig med oprindelige ejer ville kunne foretage aktieombytningen skattefrit.

Ovenstående er reelt en omgåelse af tidligere praksis, da ejerne på denne måde har omgået kravet om stemmeflertal og planen har i høj grad karakter af proforma. Skatterådet bekræftede dog, at ovenstående konstruktion kunne finde sted, og aktieombytningen og kapitalforhøjelsen ikke var i strid med aktieavancebeskatningsloven. Henset til denne afgørelse må det således antages, at det afgørende for opnåelse af stemmeflertal skal være på ombytningstidspunktet og ikke efterfølgende dispositioner. En nyere afgørelse kan dog vise modstridende tendens.

I *SKM2012.504 SR*⁴⁸ ønskede spørgerne at foretage skattefri aktieombytning i forbindelse med ny ejer skulle indtræde i selskabet. Før den skattefrie aktieombytning var der oplyst en række forhold, som skulle ske i forbindelse med dette; herunder oprettelse af A- og B-aktier, kapitalforhøjelse fra nye ejer samt forlods udbytteret. Skatterådet fandt, at de påtænkte dispositioner i forlængelse af ombytningen, var et samlet aftalekompleks. Herved afvist anmodningen på den baggrund om, der reelt var tale om en samlet plan, og bestemmelserne dermed ikke var overholdt.

De to afgørelser viser modstridende retspraksis, da *SKM2012.504 SR* blev vurderet på de enkelte dispositioner, mens der i *SKM2008.182* blot blev taget stilling til flertalskravet på ombytningstidspunktet. Der kan ikke konkluderes en egentlig retspraksis på området, men det må fortsat antages, at afgørelsen i *SKM2008.182* har en gældende praksis, da afgørelsen i *SKM2012.504* beroede på en individuel og konkret vurdering af, hvorvidt flertalskravet var overholdt.

⁴⁶ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁴⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1843209>

⁴⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2067064>

Ved vurdering om, hvorvidt der er reelt stemmeflertal, vil ejeraftaler kunne få afgørende betydning. Selskaber med flere ejere vil i mange tilfælde udarbejde en ejeraftale, som indeholder retningslinjer og beslutningsaftaler mellem ejerne. Eksempelvis kunne ejeraftale indeholde; om nogle beslutninger kræver noget særligt eller nogle ejere har vetoret. Betydningen i forhold til stemmeflertal vil komme i betragtning, hvis der er indgået aftaler, som begrænser rettigheden for ejeren sammenholdt med den ejerandel denne har. Hvorvidt, der foreligger en begrænsning, vil oftest bero på en konkret vurdering, og gældende praksis kan derfor variere.⁴⁹

I *SKM 2006.372 SR*⁵⁰ ønskede spørger at foretage en skattefri aktieombytning af aktierne i et driftsselskab. Spørgeren ejede 52% af stemmerne, mens resten var fordelt mellem øvrige ejere. I ejerkredsen var indgået en overenskomst, hvoraf det fremgik, at væsentlige beslutninger skulle tages til ejermøder. Der fremgik ikke noget om, hvorvidt disse beslutninger krævede enstemmighed eller lignende. Udfaldet blev dog, at Landsskatteretten afviste forespørgslen om skattefri aktieombytning, da de lagde til grund at beslutninger kun kunne træffes ved enstemmighed, selvom det ikke var noteret direkte i overenskomsten. På denne måde ville det erhvervende holdingselskab ikke opnå stemmeflertal, hvorfor der ikke kunne gives tilladelse til ombytningen.

Afgørelsen viser, at gældende praksis beror på en konkret og subjektiv vurdering. Stemmeflertal blev afvist, selvom der ikke var en direkte bestemmelse i overenskomsten herom og eneste bemærkning var, at væsentlige beslutninger skulle træffes på ejermøder. Henset til der ikke stod noget direkte omkring enstemmighed, vil det alt andet lige kunne antages, at en ejer med 52% stemmerettighed altid ville kunne træffe den endelige beslutning, uagtet hvad de øvrige ejere stemmer.

Ydermere er det en betingelse, for at der kan foretages skattefri aktieombytning, at vederlaget for de ombyttede aktier sker i form af ejerandele i det erhvervende selskab. Udover ejerandele kan der også betales delvist i form af kontanter. Der er ingen begrænsning i kontantvederlaget, men det erhvervende selskab skal opnå stemmeflertal samt der skal udstedes aktier i forbindelse med ombytningen, hvorved der er aktier, som successionen kan knyttes op på. Kontante vederlag omfatter enhver betaling, som ikke er aktier i det modtagende selskab og beskattes som udbytte hos aktionæren i det indskydende selskab.⁵¹

⁴⁹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁵⁰ <https://skat.dk/SKAT.aspx?oID=1521287>

⁵¹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Fristen for at foretage en skattefri aktieombytning er inden for en periode på seks måneder regnet fra første ombytningsdag, hvilket vil sige vederlaget skal ydes senest seks måneder fra ombytningsdagen. Overskrides fristen vil det som udgangspunkt medføre, at ombytningen bliver skattepligtig. Der kan gives dispensation i visse tilfælde, således fristen kan overskrides. Det kan eksempelvis være i forbindelse med flere ombytning, hvor det ikke vil være muligt at gennemføre inden for fristen. Uanset begrundelsen skal der altid ansøges om dispensation.⁵²

6.1.2 Aktieombytning med eller uden tilladelse

En skattefri aktieombytning kan enten laves med eller uden tilladelse. En betingelse for at foretage en skattefri aktieombytning er, som udgangspunkt, at der skal indhentes tilladelse hos Skattestyrelsen.⁵³ Jævnfør aktieavancebeskatningslovens § 36 skal der indhentes tilladelse, hvis ombytningen sker i henhold til stk. 1-3, mens ombytning i henhold til stk. 6-7 ikke kræver tilladelse.⁵⁴

For at foretage ombytning efter reglerne i stk. 1-3 skal der foreligge en forretningsmæssig begrundelse, hvilket kaldes det subjektive forhold, og skal medvirke til ombytningen ikke sker med hensigt på skatteunddragelse. Denne forretningsmæssige begrundelse skal indeholde konkret beskrivelse af formålet og hensigten med ombytningen, således Skat har muligheden for at undersøge, hvad motivet er for ombytningen. Der stilles forholdsvis strenge krav til den forretningsmæssige begrundelse, da det eksempelvis ikke vil være nok blot at skrive *"Muliggørelse af fremtidigt generationsskifte"*. Der må gerne opnås skattemæssige fordele ved ombytningen, hvilket ikke har indflydelse på den forretningsmæssige begrundelse. I SKM 2005.167⁵⁵ blev tilladelse til aktieombytning afslået, da begrundelse ikke var dokumenteret grundigt nok og derfor kunne Skat ikke godtgøre, at ombytningen skete ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger. Afgørelsen er blot en konkretisering af, hvad krav, der stilles. For at begrunde den forretningsmæssige hensigt skal formålet og hensigten dokumenteres nøje. Ovenstående omkring forretningsmæssig begrundelse vil ikke være et krav, hvis ombytningen foretages uden tilladelse.

Hvornår der foreligger en forretningsmæssig begrundelse beror oftest på en konkret vurdering, men vil i mange tilfælde være tilstrækkeligt begrundet, hvis ønsket er et generationsskifte. Som nævnt ovenfor vil det blot kræve lidt uddybende forklaring og dokumentation, som eksempelvis kunne være, at generationsskiftet er en nødvendighed for selskabets fortsatte drift samt en redegørelse for, hvordan generationsskiftet skal gennemføres.⁵⁶

⁵² Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁵³ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945319>

⁵⁴ <https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/36>

⁵⁵ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=230746&lang=da>

⁵⁶ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Ønsket om at optimere koncernstrukturen vil ofte også være et medvirkende motiv til at ansøge om muligheden for en skattefri aktieombytning. Ændringen ses ofte i tilfælde, hvor aktionæren har ejet driftsselskabet direkte, og derfor ønsker at indsætte holdingselskab mellem ejer selv og driftsselskabet. På denne måde begrænses hæftelsen, samt det giver muligheden for at opspare overskud i Holdingselskabet uden risiko.⁵⁷

Idéen bag tilladelse fra Skattestyrelsen er, at Skat på denne baggrund kan vurdere, hvorvidt spørger har en forretningsmæssig begrundelse og ikke blot laver aktieombytningen med bagtanke i skatteunddragelse. I forlængelse heraf vil der opstå tvivl, hvis de forretningsmæssige begrundelser, der er lagt til grund, ændres. Tidligere var en tilladelse betinget af, at aktierne i det erhvervede selskab ikke måtte afstås inden for en 3-årig periode. Dette er nu ændret, således enhver efterfølgende væsentlig ændring skal anmeldes til Skat. Ved at indsætte et anmeldelseskrav i tilladelsen sikrer Skat sig muligheden for at bedømme eventuelle senere ændringer, og på denne måde imødegå antagelser om skatteunddragelse. Tilladelsen til skattefri aktieombytning kan bortfalde, hvis anmeldelseskravet ikke overholdes eller de ændrede forhold er af en sådan karakter, at den oprindelig tilladelse tilbagekaldes.⁵⁸

Hvis den skattefrie aktieombytning foretages uden tilladelse efter aktieavancebeskatningslovens § 36 stk. 6-7 er der to betingelser, som skal overholdes.

For at undgå ombytning uden tilladelse anvendes til at omgå beskatning, er det en betingelse, at det erhvervende selskab beholder aktierne i minimum tre år fra ombytningstidspunktet. Afstås aktierne inden for denne periode vil ombytningen blive skattepligtig, uanset årsagen til afståelsen. Dog er en enkelt undtagelse, hvis aktierne afstås i forbindelse med en skattefri omstrukturering. Herved vil det ikke blive anset som afståelse, og ejertidskravet samt restløbetiden vil blive overført til nye deltagere.

Den anden betingelse for ombytning uden tilladelse er, at værdien af vederlaget svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier. Dette kan være en kompleks opgørelse, hvorfor det ofte ses, at der indhentes bindende svar på denne opgørelse.⁵⁹

Der er meddelelsespligt for det erhvervende selskab, hvis der foretages ombytning uden tilladelse. Således skal dette angive ombytningen på selskabets selvangivelse senest i forbindelse med indberetning af pågældende indkomstår, hvor ombytningen er foretaget. Ligeledes skal det meddeles, hvis aktierne afstås inden for ejertidskravet.

⁵⁷ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁵⁸ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁵⁹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945253&chk=217592>

Hvad enten der skal foretages en aktieombytning med eller uden tilladelse, vil afhænge af det enkelte selskabs konkrete situation og ønsker. Derfor vil udgangspunktet altid være at foretage en konkret vurdering af, hvad den grundlæggende idé er bag aktieombytningen. I situationer, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt aktieombytning må gennemføres skattefrit, kan det være en fordel at søge om tilladelse. På denne måde vil det blive klarlagt om det basale er på plads for at foretage ombytningen skattefrit. Alternativt vil en afvisning på samme måde klarlægge, hvilke forhold der skal på plads for at ombytningen må foretages skattefrit.

Fordelen ved at få tilladelsen er, at ejertidskravet undgås. Herved kunne en tilladelse, hvor ombytningen er en del af en større proces med generationsskifte, være at foretrække, da det forretningsmæssige grundlag i så fald er til stede. Dette vil blive udelukket, hvis de senere omstruktureringer indebærer succession, hvor ejertidskrav følger med.

Ligeledes vil kompleksiteten ofte være medvirkende til valget. Hvis der er tale om et lille selskab uden kompleksitet, kan processen med tilladelse være lang og tung, hvorfor det vil være unødvendigt at søge om tilladelse. Omvendt vil det ved større og komplekse selskaber give bedre mening, da man ved tilladelsen vil få en sikkerhed for grundlaget bag aktieombytningen. I disse tilfælde kan ansøgning om tilladelse suppleres med et bindende svar, hvilket giver endnu større sikkerhed.

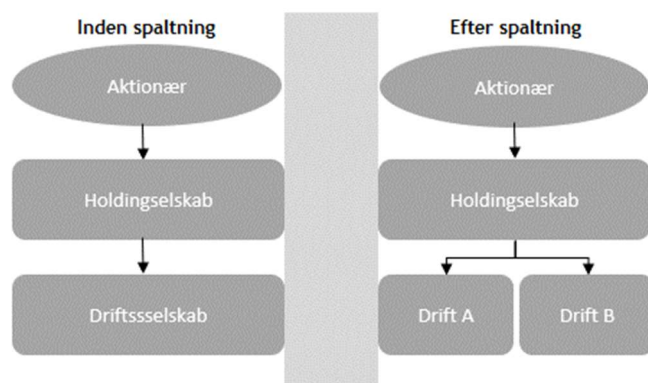
5.2 Spaltning

Ved en spaltning kan aktiviteterne i et selskab adskilles, således de bliver delt i to fremfor at have hele aktiviteten liggende i ét selskab. Spaltning er ofte set i kombination med aktieombytninger, når der skal laves generationsskifte eller omstruktureringer. Formålet med en spaltning er at flytte aktiviteter, som adskiller sig fra selskabets øvrige aktiviteter, ud af det oprindelige selskab. Spaltningen kan anvendes til at tilpasse selskaberne til en mulig omstrukturering, hvor det muligvis ikke er hele aktiviteten, som skal videregives. Lovgivningen omkring spaltning fremgår af fusionsskatteloven, som definerer spaltning således:

”Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum.”⁶⁰

⁶⁰ <https://danskelove.dk/fusionsskatteloven/15a>

På samme måde som ved aktieombytning er der mulighed for at foretage skattefri og skattepligtig spaltning. Ved skattepligtig spaltning beskattes selskabet, hvorfra spaltningen gennemføres. Beskatningen vil ske som afståelse af aktier, herunder realisation og genvundne afskrivninger. Ejer vil i så fald også blive beskattet af de afståede aktier. Nedenfor er en spaltning illustreret.

Figur 3 - Egen tilvirkning

Der findes to spaltningmuligheder, som begge kan gennemføres med eller uden tilladelse fra Skattestyrelsen. Ligeledes er kravet til en skattefri spaltning, at hovedformålet ikke er skatteundgåelse eller skatteunddragelse. På disse punkter er det ens i forhold til aktieombytning, og der skal altså foreligge en forretningsmæssig begrundelse.

Første mulighed er at opløse det spaltede selskab, hvor der sker overdragelse af samtlige aktiviteter til to eller flere selskaber. De nye selskaber kan både være allerede bestående eller nystiftede selskaber. Denne form kaldes ophørsspaltning.

Anden mulighed er at opdele aktiviteterne i det spaltede selskab, og herefter spalte en virksomhedsgren ud af selskabet. Herved flyttes en aktivitet fra ét selskab over i et nyt, hvor denne aktivitet vil fortsætte. Det selskab, hvorfra spaltningen er sket, vil ikke blive opløst, men i stedet fortsætte driften på normal vis, dog uden den udspaltede virksomhedsgren. Denne form kaldes grenspaltning.

For at kunne gennemføre spaltningen må der ikke flyttes på værdierne, herunder skal der ske korrekt fordeling og afregning af kapitalandelene. På denne måde sikres det, at der ikke sker forskydning i værdier imellem ejere, hvorved der kunne opnås skattefordele.

Ydermere er kravet for gennemførelse af spaltning, at det er kapital-selskaber. Udenlandske selskaber kan deltage i spaltninger, dog kun skattefrie spaltning, hvis aktiverne efter spaltning stadig vil tilhøre dansk beskatningsgrundlag.⁶¹

⁶¹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

5.2.1 Skattefri grenspaltning

Ved grenspaltning vil det spaltede selskab udspalte en gren af aktiviteten til et nyt selskab, men stadig fortsætte driften selv. Kravene til grenspaltning er lidt hårdere end ophørsspaltning, da der stilles krav til, at den udspaltede gren samlet udgør en selvstændig gren af virksomheden. De aktiver og passiver, som udspaltes, skal være en organisatorisk enhed, som kan fungere selvstændigt ved egne midler. Dette kan i praksis være svært at vurdere og fordele, hvorfor der har været flere afgørelser omkring, hvorvidt den udspaltede del kan fungere selvstændigt.⁶²

I *SKM2020.134 SKST*⁶³ ønskede en entreprenørvirksomhed at fraspalte entreprenørdriften til et nystiftet selskab, mens driftsmidler skulle forblive i nuværende selskab. Selskabet ville derefter opstarte virksomhed med udlejning af driftsmidler. Skat afviste spaltningen, da de anså driftsmidlerne for en integreret del af entreprenørvirksomheden, og således en del af den virksomhedsgren, som skulle udspaltes.

I *SKM2006.97 SKAT*⁶⁴ ejede fire investorer et selskab ligeligt, hvor de ønskede at overføre den ene ejers andel til et selskab, som udelukkende var ejet af denne, via en grenspaltning. Den primære aktivitet i spaltningsselskabet var at eje aktier i andre selskaber. Skat afviste ansøgningen om spaltning, da en fjerdedel kapitalandele ikke blev anset som værende en selvstændigt fungerende enhed.

Ovenstående to sager illustrerer, hvor besværligt det kan være at vurdere, hvornår der er tale om en selvstændigt fungerende enhed. Derfor vil det i praksis oftest være en god idé, hvis der indhentes bindende svar eller ansøges om tilladelse hos Skat.

Ved skattefri grenspaltning uden vederlag udløses ingen beskatning af den aktivitet, som overdrages til det modtagende eller nye selskab. I stedet sker der skattemæssig succession, hvilket er gældende for både aktionær og selskab. Ved vederlag vil der ske udbyttebeskatning, hvor anskaffelsessummen på aktionærens overdragne kapitalandele, skal fordeles forholdsmæssigt efter den oprindelige anskaffelsessum.⁶⁵

⁶² Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁶³ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2295254>

⁶⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1928155>

⁶⁵ Bille m.fl. (2019). Omstrukturering: Skatteregler i praksis

5.2.2 Skattefri ophørsspaltning

Ved ophørsspaltning vil det spaltede selskab ophøre med at eksistere. Ved denne form er der ingen krav til karakteren af det spaltede selskab, hvorved der ikke skal være tale om samlet gren, som ved grenspaltning. Herved vil overførsel af aktiviteten kunne ske præcist efter de ønsker, som ejeren har. Vederlaget til ejerne skal ske i forhold til aktiebesiddelsen i det ophørende selskab, hvilket i praksis kan have betydning ved generationsskifte. Hvis far og søn ejer aktier i et selskab, som de ønsker spaltet, hvorved faren vil eje aktier i ét selskab og sønnen i et andet, skal værdien i de nye selskaber svare til den værdi de havde inden spaltningen. Ophørsspaltning ses oftere anvendt i praksis, da selskaberne på denne måde undgår kravet omkring selvstændig enhed, som der er ved grenspaltning.

Skattefri ophørsspaltning behandles på samme måde som skattefri grenspaltning, hvorfor der henvises til afsnit herom. Eneste forskel er beskattningen af vederlag, hvor der ved ophørsspaltning, som udgangspunkt, vil ske afståelsesbeskatning i stedet for udbyttebeskatning. Dog er der indsat bestemmelse, jævnfør fusionsskatteloven § 9, hvor vederlag kan konverteres til udbyttebeskatning, hvis modtager ejer kapitalandele i indskydende selskab, modtagende selskab eller koncernforbundet selskab.⁶⁶

5.2.3 Betingelser for skattefri spaltning

En skattefri spaltning gennemføres ved anvendelse af succession. Der er således, ligesom ved skattefri aktieombytning, blot tale om en skatteudskydelse. Alle selskaber, som er omfattet af selskabsdefinitionen i fusionsdirektivet, kan anvende reglerne omkring skattefri spaltning under forudsætning af, at der ikke er tale om en transparent enhed. Dette betyder, at aktie- og anpartsselskaber, som udgangspunkt, vil kunne foretage en skattefri spaltning. De transparente enheder, som ikke kan foretage skattefri spaltning, er eksempelvis interessenter og kommanditselskaber.

Kravet til vederlag er, at der skal vederlægges i aktier samt en eventuel kontant udligningssum. Vederlaget skal ske i forhold til værdien af hidtidige ejerbesiddelse i det spaltede selskab, men det er ikke noget krav, at dette vederlag sker proratarisk. Eksemplificeret hvis to aktionærer ejer et selskab ligeligt, som ophørsspaltes, hvorefter to nye selskaber stiftes. Her kan vederlaget fordeles, således den ene aktionær får 100 % aktier i det ene selskab, mens den anden aktionær får 100 % af aktierne i det andet selskab. Dette vil være muligt både ved ophørs- og grenspaltning, men under forudsætning af, at der ikke sker en forrykkelse af ejerforholdet mellem de to aktionærer. Ved ophørsspaltning vil det i praksis ikke være problematisk, mens det ved grenspaltning kan give problemer. Dette skyldes, at der ved grenspaltning ikke er mulighed for at foretage vilkårlig fordeling mellem aktiver og passiver,

⁶⁶ Bille m.fl. (2019). Omstrukturering: Skatteregler i praksis

da der i så fald ikke vil være tale om en selvstændig enhed.⁶⁷ Sammensætningen for vederlaget til aktionærerne kan frit vælges, dog med den begrænsning at mindst én aktionær skal vederlægges med én aktie i det modtagende selskab. Ved mere end ét modtagende selskab, skal én aktionær vederlægges med én aktie i hvert modtagende selskab.⁶⁸

Spaltningsdatoen, som vælges i forbindelse med spaltningen, skal være ens med skæringsdatoen for regnskabsåret i det modtagende selskab. Ved spaltning til et nystiftet selskab skal skæringsdatoen være ens med dette selskabs åbningsdato, mens det til eksisterende selskab skal være ens med dette selskabs regnskabsår. Hvis indkomsten i et af de spaltede selskaber opgøres efter reglerne i selskabsskatteloven § 31, vedrørende sambeskatning, fordi koncernforbindelse er ophørt eller etableret, anvendes tidspunktet for ophør eller etablering som skattemæssig spaltningsdag for det pågældende selskab. Det er derfor særlig vigtigt at være opmærksom på, om der ophører eller etableres koncernforbindelse ved spaltningen, da det kan få afgørende betydning for den skattemæssige spaltningsdato. Det kan således være vanskeligt at fastlægge, hvilken dato der skattemæssigt betragtes som spaltningsdagen, hvorfor der kan søges om bindende svar herfor.⁶⁹

Ved gennemførelse af en skattefri spaltning skal der gives meddelelse til Skat herom. Meddelelsen skal senest gives én måned efter den dag spaltningen er vedtaget i alle deltagende selskaber. Indsendelsen er en gyldighedsbetingelse for, at reglerne omkring spaltning kan anvendes.⁷⁰

5.2.4 Skattefri spaltning med eller uden tilladelse

Ligesom ved skattefri aktieombytning kan der gennemføres en skattefri spaltning med eller uden tilladelse fra Skat. Ovenstående generelle betingelser vil være gældende uanset om der gennemføres skattefri spaltning med eller uden tilladelse.

Lovhjemlen til at give tilladelse til skattefri spaltning følger fusionsskatteloven § 15 a. Tilladelsen gives på samme baggrund som skattefri aktieombytning, hvor formålet omkring den forretningsmæssige begrundelse skal være opfyldt. Der henvises til afsnit 6.1.2 for gennemgang af forretningsmæssig begrundelse. Hvis tilladelse afvises af Skattestyrelsen, så vil spaltningen i stedet blive skattepligtig. Som hovedregel gives der ikke tilladelse, hvis den skattefrie spaltning anvendes til at gøre en transaktion skattefri. Spaltningen skal gennemføres af hensyn til virksomhedens drift, herunder fremtidige planer for vækst, investeringer mv.⁷¹

⁶⁷ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁶⁸ Werlauff (2018), Selskabsskatteret 2018/19

⁶⁹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁷⁰ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

⁷¹ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Sondringen om, hvornår der er tale om forretningsmæssig begrundelse eller skatteunddragelse kan i praksis være en svær vurdering, hvilket kan blive belyst i henholdsvis SKM2006.323 og SKM2006.321.

I SKM2006.323⁷² ønskede spørger at spalte et selskab, hvor hovedformålet var at eje og administrere ejendomme. Begrundelsen for spaltningen var at foretage en opdeling af ejendommene, således et delvist salg af nogle ejendomme kunne forberedes. Ligeledes ville der blive skabt risikospredning samt opdeling mellem erhvervs- og beboelsesejendomme.

Skat imødekom ovenstående ønske om spaltning, og gav dermed tilladelsen. Dette på trods af et af formålene øjensynligt var et påtænkt senere salg. Ved at samle de salgsklare ejendomme i et andet selskab, kunne salget gøres skattefrit ved at sælge hele selskabet fremfor at sælge ejendommene enkeltvis. Skat gav tilladelsen, da de anså den strukturelle omfordeling af ejendomme, som en god nok forretningsmæssig begrundelse.

I SKM2006.321⁷³ ønskede spørger at grenspalte et selskab, hvor hovedaktiviteten var tre forskellige forretningsområder. Det ene forretningsområde skulle udspaltes, da det blev besluttet at frasælge dette område. Beslutningen var truffet på verdensplan, da selskabet var ejet af en større international koncern.

På trods af oplysning om, at selskabet skulle frasælges, umiddelbart efter spaltningen, imødekom Skat anmodningen om at foretage en skattefri spaltning. Dette med begrundelsen, at salget var et led i en beslutning, som var truffet på verdensplan.

Ovenstående to sager giver en indikation af, hvor besværligt det kan være at vurdere, hvorvidt der er tale om forretningsmæssig begrundelse eller ikke. Det må dog stadig antages, at i de situationer, hvor er der planlagt salg umiddelbart efter spaltning, skal en del forklaringer til før det vil blive betragtet som forretningsmæssig begrundet.

Det er ligeledes muligt at foretage den skattefrie spaltning uden tilladelse. Der stilles dog en række yderligere krav, som skal sikre, at spaltningen ikke sker med formålet om skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

Betingelsen omkring ejertidskrav følger også skattefri spaltning, hvorved der stilles krav om at eje aktierne i tre år fra det tidspunkt, hvor den skattefrie spaltning er gennemført. Der henvises til afsnit 6.1.2 for uddybende beskrivelse heraf.

⁷² <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1310111>

⁷³ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=909097>

På mange punkter gælder samme regler for skattefri spaltning og skattefri aktieombytning, dog er der en række yderligere krav ved skattefri spaltning, hvor der er lavet nogle værnsregler, som skal være opfyldt, før der kan gennemføres skattefri spaltning uden tilladelse.

Der kan ikke gennemføres en spaltning uden tilladelse, hvis det indskydende selskab har flere end én ejer, og en eller flere af disse har været ejer i mindre end tre år uden at have rådet over flertallet af stemmerne, og efter spaltningen vil komme til at råde over flertallet. Denne værnsregel er indsat, således spaltningen ikke anvendes til et skattepligtigt salg af en aktivitet.

Hvis en ejer beskattes som næringsdrivende ved køb og salg af aktier, og samtidig modtager skattefrit udbytte af disse aktier, kan der ikke gennemføres skattefri spaltning uden tilladelse, hvis ejeren vederlægges med andet end aktier i det modtagende selskab.

Det gælder endvidere, at forholdet mellem aktiver og passiver, der overføres til modtagende selskab, skal svare til forholdet i det indskydende selskab. Værnsreglen skal modvirke, at et selskab forsøger at reducere en skattepligtig avance på et senere salg i det modtagende selskab. Denne bestemmelse kan vanskeliggøre at gennemføre en grenspaltning, da der både er krav til selvstændig enhed samt ovenstående forhold mellem aktiver og passiver. I praksis kan denne problemstilling løses ved, at der sammen med de overførte aktiver og passiver overføres likvide midler, som ikke er relateret til den selvstændige gren. Grundet problematikken ved denne værnsregel vil der oftest søges om bindende svar herfor.

Som udgangspunkt må der gerne ske delvis kontantvederlag. Dog er der en begrænsning, hvis der gennemføres skattefri spaltning uden tilladelse. Der må ikke tildeles kontantvederlag til selskaber, som ejer mindst 10 % af kapitalen i det indskydende selskab.⁷⁴

Forskellen mellem skattefri spaltning med eller uden tilladelse er, at uden tilladelse skal ovenstående værnsregler overholdes, mens der ved tilladelse skal foreligge en forretningsmæssig begrundelse, men omvendt ikke overholdes nogle værnsregler. I praksis vil valget afhænge af, hvor kompleks spaltningen er, på samme måde som ved den skattefrie aktieombytning. Jo større kompleksitet, herunder eksempelvis grenspaltning, jo større risici vil der også være forbundet ved at foretage spaltningen uden tilladelse. Alternativt kan der suppleres med ansøgning om bindende svar, hvis der søges afklaring af et konkret forhold.

⁷⁴ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

6 Værdiansættelse

Ved værdiansættelse skal værdien fastsættes til markedsværdi, hvilket svarer til værdien mellem uafhængige parter. En værdiansættelse mellem ikke-interesseforbundne parter giver sjældent problemer, da det må forventes, at parterne har modstridende ønsker, hvor sælger vil have højest mulige pris, mens køber vil betale lavest mulige pris. Omvendt sværere kan det være at værdiansætte efter armslængdeprincippet, når der handles mellem interesseforbundne parter, som der ofte gøres i forbindelse med generationsskifter. Her vil problemet opstå omkring samme interesse, da der vil være interesse i at betale mindst muligt i skat, samtidig med den næste generation skal overtage billigst muligt. Ydermere vil problemet med værdiansættelsen være, at der ofte ikke findes et sammenligneligt salg, da markedsværdi på en virksomhed er meget individuelt, hvor mange forhold har betydning. Praksis viser da også, at denne markedsværdi i mange tilfælde er svær at gøre op, hvorfor dette område nu vil blive gennemgået, således det klarlægges, hvilke principper markedsværdien skal fastsættes efter.

Inden for visse grænser har Skattestyrelsen mulighed for at korrigere partners værdiansættelse, hvis der handles mellem interesseforbundne parter, og Skat ikke anser værdien svarende til markedsværdi. Muligheden herfor relaterer sig ofte til, hvorvidt der er tale om interesseforbundne parter eller, hvorvidt der kan findes en tilnærmet markedsværdi. For at imødekomme disse problemer har Skat udarbejdet en række værdiansættelsesprincipper, som skal danne grundlag for praksis på området. Der findes ingen reel lovgivning på området, hvorfor Skats vejledninger og cirkulærer alene skal anvendes som guide. Hvis der opstår uenighed mellem skatteyder og Skat omkring værdiansættelsen i en konkret sag, så er det i sidste ende domstolene, som skal fastlægge den endelige værdi.

Som beskrevet ovenfor kan det være svært at værdiansætte et selskab, da der ikke umiddelbart foreligger sammenlignelige handler. Derfor har Skat udarbejdet guidelines, som skal vejlede omkring, hvordan markedsværdien skal opgøres. Disse vejledninger er udarbejdet som cirkulærer, henholdsvis TSS-Cirkulæret 2000-9 omhandlende unoterede aktier og anparter, samt TSS-Cirkulæret 2000-10 omhandlende goodwill. Disse cirkulærer har til formål at fastlægge, hvorledes handelsværdi skal fastsættes, når der sker overdragelser mellem interesseforbundne parter.⁷⁵

Ved usikkerhed om værdiansættelsens gyldighed har involverede parter mulighed for at tage skatteforbehold, hvorved en mulig aftale vil falde bort, hvis ikke Skat godtager værdiansættelsen. Denne mulighed foreligger jævnfør skatteforvaltningslovens § 28.

⁷⁵ Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

6.1 TSS-Cirkulæret 2000-9 - Værdiansættelse af aktier og anparter

Ovenstående cirkulære fungerer som vejledning ved overdragelser mellem interesseforbundne parter, hvor markedsværdien på aktier eller anparter ikke er kendt. Cirkulæret finder ikke anvendelse, hvis overdragelsen er omfattet af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.v. og ved gaveafgiftsberegning.

Udgangspunktet er, at værdien på noterede aktier og anparter fastsættes til handelsværdien. Kendes denne ikke, kan der anvendes udarbejdede hjælperegler som vejledning. Opgørelsen foretages på baggrund af selskabets opgjorte egenkapital, som efterfølgende tillægges goodwill. Goodwillen bliver beregnet ud fra korrektion af en række regnskabsposter, som der ifølge hjælpereglen skal reguleres for.

Fast ejendom

Den regnskabsmæssig opgjorte værdi på ejendomme skal erstattes med seneste kendte offentlige ejendomsvurdering. Hvis der har været ombygningsudgifter, som ikke er medregnet i ejendomsvurderingen, så skal disse tillægges den offentlige vurdering. Udenlandske ejendomme reguleres ikke og medtages til bogførte værdi.

Associerede og tilknyttede selskaber

Unoterede aktier og anparter i ovenstående medtages til markedsværdi. Hvis denne er ukendt, kan hjælpereglen også anvendes på disse, hvilket betyder, at hjælpereglen skal anvendes på samtlige kapitalandele.

Goodwill

Goodwill opgøres efter TSS-Cirkulæret 2000-10, som er beskrevet i nedenstående afsnit.

Udskudt skat

Den beregnede udskudte skat medtages til bogførte værdi, men reguleres efterfølgende i forlængelse af ovenstående korrektioner på de øvrige områder. Negativ udskudt skat kan medtages, dog kun til en værdi under kurs 100.

Egne aktier

Den bogførte værdi af egne aktier medtages ikke i den opgjorte egenkapital. I stedet reduceres den nominelle aktiekapital med den andel, som egne aktier udgør.⁷⁶

⁷⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

Ovenstående korrektioner og hjælperegler skal anses som vejledende, og derfor ikke gældende ret. Hvis der opstår forhold, hvor det bliver relevant og væsentligt med en anden markedsværdi, så er det denne, som skal anvendes. Fravigelse fra hjælpereglerne kan ske både fra skatteyder og Skats side, hvis en af disse finder det påvist, at den opgjorte markedsværdi er forkert.

I *SKM2004.104 LR*⁷⁷ havde spørger anmodet om at overdrage aktier til sin søn til kurs 80 ud fra en beregning med udgangspunkt i TSS-Cirkulære 2000-9. Anvendelse af skattekurs ville medføre en værdiansættelse på kurs 325, hvorfor det havde stor betydning, hvilken metode, der skulle anvendes. Styrelsen fandt, at beregningen kunne ske efter ovenstående cirkulære, men kom i stedet frem til en kurs på 370. Der blev stillet tvivl ved den beregnede kurs, da en skattekurs, på baggrund af seneste årsregnskaber samt en ændret ejendomsværdi, ville være markant lavere end ovenstående beregnet. Ligningsrådet bekræftede herefter, at kursen måtte beregnes på grundlag af seneste regnskaber samt en ejendomsvurdering foretaget af styrelsen. Sagen endte med, at spørger måtte overdrage aktierne til kurs 120.

Ovenstående illustrerer problemstillingen, når der opstår uenighed om markedsværdien. I sådanne situationer, hvor skattemyndighederne beregner en skønnet værdi, er det op til den modsatte part at modbevise dette, hvis man er uenig heri. I ovenstående sag kunne skatteyder godtgøre, at skattestyrelsens beregning var mangelfuld, og herunder en urimelig værdiansættelse.

6.2 TSS-Cirkulæret 2000-10 - Værdiansættelse af goodwill

Som beskrevet ovenfor skal der ske en værdiansættelse af goodwill, hvilket kan ske efter vejledningerne i TSS-Cirkulære 2000-10. Under hensyntagen til foreliggende omstændigheder skal goodwill værdiansættes efter et skøn over handelsværdien. I nogle brancher foreligger der kutymer for beregning af goodwill, mens der i andre branche ikke foreligger nogen normal procedure. I disse situationer, hvor der ikke foreligger kutyme, kan der tages udgangspunkt i dette cirkulære. Beregningsmodellen er vejledende, og der kan derfor være konkrete forhold, som gør modellen kan være mindre anvendelig. Ved anvendelse heraf skal der således tages stilling til, hvorvidt modellen er brugbar i den pågældende situation, eller der foreligger omstændigheder, som der skal tages højde for. Hvis der foreligger særlige omstændigheder, skal disse indarbejdes i resultatet, således værdiansættelsen giver et reelt billede af virkeligheden. Den korrekte pris anses for at være det en uafhængig tredjemand vil betale for goodwillen.⁷⁸

⁷⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=203230>

⁷⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

Grundlaget for beregningen tager udgangspunkt i selskabets regnskabsmæssige resultat før skat de seneste tre år. Vægtningen af årene er forskellige, hvor det nyeste regnskabsår vægter højest. Grundlaget skal afspejle virksomhedens primære forretningsområde, hvorfor der reguleres for ej udgiftsført løn, finansielle poster, ekstraordinære poster samt afskrivninger på tilkøbt goodwill. Der reguleres ikke for driftsherreløn, da der i selskaber antages at være udbetalt løn til medarbejdere og aktionærer.

Såfremt der har været en konstant resultatmæssig udviklingstendens, beregnes der et tillæg eller fradrag for denne tendens. Tendensen skal være konstant inden for de tre år, og i så fald tager beregningen udgangspunkt i resultatudviklingen fra tredjesidste regnskabsår før overdragelsen til sidste år før overdragelsen. Tillægget eller fradrag medregnes i den vægtede gennemsnitsindtjening.

Forrentning af virksomhedens aktiver skal fratrækkes efter gældende kapitalafkastsats tillagt 3 %. Forrentningen fastsættes på overdragelsestidspunktet, hvor aktiver jævnfør seneste balance indgår. Driftsfremmende aktiver indgår ikke i beregningen.

Afslutningsvis skal der beregnes en kapitalisering. Denne udtrykker forholdet mellem det forventede årlige afkast og goodwillens forventede levetid. Forrentning på kapitalisering fastsættes efter gældende kapitalafkastsats tillagt 8 %. Levetiden på goodwill kan variere en del, og kan være svær at opgøre præcist. Af vigtige faktorer for levetiden på goodwill kan nævnes; Virksomhedstype, kompleksitet, varemærke/patenter, størrelse. Til beregning af kapitaliseringen kan følgende formel anvendes:⁷⁹

$$\sum_{t=1}^n \frac{(1 - \frac{t-1}{n}) + (\frac{n-t}{n})}{2} * (1 + r)^{-t}$$

n = levetid, t = tidspunkt (år), r = renten

Figur 4 - Kilde: Retsinformation

På næste side er illustreret et konkret beregningseksempel af, hvordan goodwill kan beregnes jævnfør cirkulæret. Eksemplet er fiktivt, og skal blot anvendes til at illustrere sammenhængene og reguleringerne. Som forudsætning for eksemplet er følgende betingelser lagt til grund:

- Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven
- Levetid på goodwill er 14 år
- Kapitalafkastsats på 5 %

⁷⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

Eksempel beregning af goodwill efter TSS-Cirkulære 2000-10			
Regnskabsmæssige resultater for de seneste 3 år:			
	3. sidste år	2. sidste år	Sidste år
Resultat	100.000	200.000	450.000
Reguleringer	-	-	-
Ej udgiftsført løn	-	-	-
Renteindtægter	- 15.000	- 10.000	- 12.000
Renteudgifter	75.000	80.000	50.000
Ekstraordinære poster	10.000	- 5.000	-
Reguleret resultat	170.000	265.000	488.000
Vægtning	1	2	3
	170.000	530.000	1.464.000
Sum			2.164.000
Vægtet reguleret resultat (2.164.000 / 6)			360.667
Udviklingstendens (488.000 - 170.000) / 2			159.000
			519.667
Forrentning af aktiver 8 % af 2.000.000			- 160.000
Rest til forrentning af goodwill			359.667
Kapitaliseringsfaktor ud fra rente 13 % og levetid 14 år			4
Beregnet goodwill			1.438.667

Figur 5 - Egen tilvirkning

Cirkulæret behandler kun goodwillberegningen ud fra historiske virksomhedstal, hvorfor den kan være uhensigtsmæssig i nogle tilfælde. Derfor er det særdeles vigtigt, at resultaterne bliver vurderet kritisk, og herunder taget stilling til, hvorvidt den beregnede goodwill er retvisende. Modellen behandler ikke fremtidige forventninger, samt øvrige forhold, som kan have betydning for ovenstående beregning. Cirkulæret benævner følgende forhold, som kan have indflydelse:

- Forventninger til fremtiden
- Forhold, som er indtruffet mellem regnskabsaflæggelse og overdragelsestidspunkt
- Medarbejder med afgørende betydning for indtjening, som ikke er med i overdragelse
- Indirekte usikkerheder, eksempelvis få kunder
- Engangsindtægter eller -udgifter, som har påvirket unaturligt⁸⁰

⁸⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

I SKM2007.685 SR ønskede spørger at vide, hvorvidt aktiviteten i et andelsselskab kunne overdrages uden beregning af goodwill, og alternativt ved afkræftende hertil, hvorvidt goodwillen kunne beregnes til 19,2 mio. kr. Skatterådet fandt, at der ikke kunne undgås goodwill, da en uafhængig køber vil tillægge kundekreds og forretningsforbindelser en værdi. I samme ombæring bekræftede Skatterådet dog, at goodwillen kunne værdiansættes til den forespurgte værdi. Spørger var uenig i antagelsen vedrørende uafhængig køber grundet nogle betingelser omkring omsætning og overskudsfordeling. Skatterådet konstaterede blot, at der skulle ske handel på markedsmæssige vilkår, hvilket indebærer en værdiansættelse, uden at SKAT på nogen måde tager hensyn til, hvorledes virksomheden er organiseret. I forlængelse heraf godtog Skat dog, at goodwillberegningen blev foretaget i henhold til TSS-Cirkulære 2000-10, da der ikke var andre sammenlignelige grundlag. Beregningen af goodwill blev derfor foretaget på baggrund af de seneste tre afsluttede år, hvorfor der ikke blev taget hensyn til værdien af kundekreds og forretningsforbindelser, som Skat egentlig lagde til grund for, at der skulle foretages en beregning.

Ovenstående afgørelse illustrerer den forholdsvis uklare praksis, der fungerer på området. Skatterådet andrager, at der skal foretages en goodwillberegning på baggrund af en ukendt værdi af kundekreds og forretningsforbindelser, men selve beregningen skal tage udgangspunkt i en model, som netop ikke tager højde for dette. Cirkulærerne skal anvendes som vejledninger, og kan nødvendigvis ikke danne grundlag for en reel beregning. Hvis ikke der foreligger branchekutymere eller andet sammenligneligt grundlag, vil cirkulæret i mange tilfælde være bedste alternativ, og derfor tages der ofte udgangspunkt heri.

7 Vederlag og finansiering

I forbindelse med et generationsskifte kan der være forskellige måder, hvorpå overdragelsen kan vederlægges og finansieres. Ved overdragelse mellem uafhængige parter vil spekulationerne oftest ikke være til stede, da der i de fleste tilfælde sker overdragelse via kontant vederlag, som afregnes mellem de respektive parter. Omvendt sværere kan det blive ved generationsskifte mellem interesseforbundne parter, da disse kan have incitament, som kan virke modarbejdende. Hvis der tages udgangspunkt i overdragelse familiært, vil problemet opstå, da ældre generation skal vederlægges, således pensionen kan finansieres, men samtidig ønskes der at overdrage billigst muligt til den næste generation. Herved kan opstå en situation, ved generationsskifter med succession, hvor vederlag og finansiering kombineres. Dette kan gøres på flere forskellige måder, hvorfor nedenstående muligheder vil blive gennemgået:

- Løbende ydelse
- Gave
- Gældsbev

7.1 Løbende ydelse

Løbende ydelse anvendes i flere tilfælde, når der sker salg af virksomheder, hvor der er forskel mellem købers og sælgers forventninger til fremtiden, herunder eksempelvis omsætning eller resultat. Der vil i sådanne aftaletilfælde være tale om en gensidigt bebyrdende aftale, og den skattemæssige behandling heraf er lovreguleret. Ved overdragelse af virksomhed kan parterne indgå en aftale om løbende ydelse, hvorved vederlaget afregnes enten helt eller delvist med en løbende ydelse. Dette betyder, at sælger beskattes fuldt ud i afståelsesåret. Herefter vil der kun ske beskatning, hvis de løbende ydelser overstiger en kapitaliseret og beskattet værdi.⁸¹

Definitionen på en løbende ydelse er, at enten varigheden eller størrelsen er ukendt på ydelsen. Usikkerhed på varigheden kan blive aktuelt, hvis der aftales en livsvarig ydelse, da ingen kender sin dødsdato. Usikkerhed omkring størrelsen kan blive aktuelt, hvis der indgås aftale omkring en ydelse baseret på en procentsats af omsætning eller overskud. Ydelserne er altså ikke en fast aftalt pris, som det ellers ville være i et gældsforhold, hvor ydelserne består af renter og afdrag. Ved salg eller overdragelse af virksomhed vil det, som også beskrevet tidligere i afhandlingen, være et afgørende punkt, hvordan goodwill værdiansættes. For at nå til enighed herom kan dette kombineres med en aftale om løbende ydelse, da det kan aftales, at goodwillen skal udgøre en omsætnings- eller overskudsafhængig løbende ydelse. På denne måde gøres goodwillen afhængig af den fremtidige drift af selskabet.⁸²

⁸¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948132>

⁸² <https://www.rsm.global/denmark/da/news/betaling-en-gang-alle-eller-skal-vi-se-tiden>

Med andre ord kan der kun være tale om en løbende ydelse, hvis der er usikkerhed om beløbets varighed eller størrelse. Hvis der er aftalt minimumsbetaling eller andre faste beløb, så vil det kun være beløb herudover, som kan behandles som løbende ydelse. Et eksempel på en gensidig bebyrdende aftale om løbende ydelse kunne være følgende:

Et selskab skal overdrages, hvor goodwill er værdiansat til 10 mio. kr. Af denne del skal der betales halvdelen ved overtagelse, mens resten betales med 10% af omsætningen de næste 5 år, som løbende ydelse. Dog minimumsbetaling på 200.000 kr. årligt.

I ovenstående tilfælde vil det kun være beløb udover 200.000 kr., som kan betragtes som løbende ydelse, da der ikke er usikkerhed om dette beløb. Minimumsbeløbet på de 200.000 kr. vil i stedet blive anset som en fordring, hvor det nøjagtige beløb og tidsperspektiv er kendt.⁸³

Sælger skal lave en avanceopgørelse, hvor en kapitaliseret værdi danner grundlag og dermed skal der ske beskatning heraf, hvis der er avance. Køber skal omvendt anvende den kapitaliserede værdi som anskaffelsessum. Hvis overdragelsen er kombineret med kontant vederlag, skal dette tillægges den kapitaliserede værdi.⁸⁴

7.1.1 Kapitalisering af den løbende ydelse

Ved indgåelse af ovenstående aftale omkring vederlag helt eller delvist gennem løbende ydelse, skal der ske en kapitalisering af dennes værdi i forbindelse med indgåelse af aftalen. En kapitaliseret værdi er en anden betegnelse for kontantværdien eller nutidsværdien. Beregningen kan være kompleks og afhænger af individuelle forudsætninger, der lægges til grund for beregningen, men vil som udgangspunkt være en opgørelse af de forventede fremtidige nominelle ydelser, som tilbagekonteres med en markedsrente. Den individuelle beregning fremkommer, da køber og sælger skal være enige om de nominelle ydelser og markedsrenten, der skal anvendes ved tilbagediskonteringen.⁸⁵ Hvis parterne ikke kan blive enige, kan der anvendes en rentesats på 5 % tillagt gældende kapitalafkast. Denne sats er fastlagt ud fra et generelt renteniveau, samt den usikkerhed som er forbundet med at modtage vederlaget over en længere periode. Dags dato er gældende kapitalafkast 0 %. Beregningen af kapitalisering er underlagt Skattestyrelsens prøvelse, hvilket betyder de kan tilsidesætte beregningen, hvis ikke de mener den er retvisende. Ved modstridende interesser mellem køber og sælger vil det oftest være tilbagediskonteringsrenten, som bliver diskuteret, mens det ved interesseforbundne vil være markedsrenten. Ligeledes vil der, ved interesseforbundne parter, kunne foretages en vurdering af, hvorvidt handlen også er sket til handelsværdi.⁸⁶

⁸³ <https://www.rsm.global/denmark/da/news/betaling-en-gang-alle-eller-skal-vi-se-tiden>

⁸⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948134&chk=217592>

⁸⁵ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948132&chk=217592>

⁸⁶ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948134&chk=217592>

Der skal føres konto over den kapitaliserede værdi, hvor saldoens start består af den kapitaliserede værdi på aftaletidspunktet. Denne konto skal føres af begge parter i handlen, og skal opdateres hvert år, således de betale ydelser fragår saldoen. Saldoen, efter fradrag af de betalte ydelser, overføres som primosaldo til det nye år. I og med begge skal føre saldo efter samme vilkår, så skal både køber og sælger hele tiden have samme saldo. Saldoværdien giver et aktuelt billede af, hvor stor en del, der ikke er modsvaret af ydelser endnu, og så længe saldoen er positiv, vil der ikke ske beskatning hos sælger og omvendt ingen fradragsmulighed for køber. Kontoen skal føres frem til det indkomstår, hvor den løbende ydelse ophører eller saldoen bliver negativ. Begge parter skal løbende oplyse saldoen til Skattestyrelsen.

I og med den kapitaliserede værdi indgår som avancebeskatning, så vil der ikke ske beskatning så længe saldoen er positiv. Hvis saldoen bliver negativ, er det et udtryk for den kapitaliserede værdi er lavere end ydelserne. I sådanne tilfælde vil det beløb, som saldoen bliver negativ med, blive beskattet hos modtageren. På samme måde har køber nu også mulighed for at fradrage tilsvarende ydelse i indkomsten. Hvis ydelser fortsætter, efter saldoen er blevet negativ, så vil beskatning ske på samme måde de følgende år. Beskatning sker som kapitalindkomst.

Hvis den løbende ydelse ophører, inden saldoen bliver negativ eller går i nul, vil dette blive reguleret hos modtageren i ophørsåret. Modtager får fradrag i ophørsåret, mens yderen tilsvarende skal medregne i indkomstopgørelsen. Der vil dog ikke ske regulering af købers anskaffelsessum eller afskrivningsgrundlag. Hvis der er sket skattemæssig succession, vil det ikke være muligt at tage fradrag.⁸⁷

Hvis der er tale om kapitalandele, og den løbende ydelse ophører inden saldoen går i nul eller bliver negativ, vil det ikke skulle medregnes i købers indkomst. I stedet vil anskaffelsessummen på kapitalandelene blive ændret, således der først sker beskatning, når disse afhændes. Dette er gældende uanset om der er anvendt skattemæssig succession eller ikke.⁸⁸

På næste side er illustreret, hvordan saldogførsel og beskatning kan ske. For at vise beregning skal grundlægges nogle forudsætninger, som er følgende:

- Overdrager betales med løbende ydelser ved 2% af omsætning i en periode på 6 år
- Der tages udgangspunkt i forventede omsætningstal de kommende 6 år
- Kapitaliseringsværdi beregnes ud fra en rente på 5%

Tilbageiskontering beregnes ud fra følgende ligning: $\frac{1}{(1+r)^t}$, hvor r = rente og t = tid

⁸⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948134&chk=217592>

⁸⁸ <https://danskelove.dk/ligningsloven/12b>

<i>Forudsætninger / beregning af ydelse</i>						
År	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forventet omsætning	7.500.000	7.500.000	8.000.000	8.500.000	10.000.000	11.500.000
Ydelse (2%)	150.000	150.000	160.000	170.000	200.000	230.000

<i>Beregning kapitaliseringsværdi</i>			
År	Betalingsrække	Tilbagediskontering	Nutidsværdi
2022	150.000	0,95	142.857
2023	150.000	0,91	136.054
2024	160.000	0,86	138.214
2025	170.000	0,82	139.859
2026	200.000	0,78	156.705
2027	230.000	0,75	171.630
= Kapitaliseringsværdien			885.320

<i>Saldoførelse og beskatning</i>						
År	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo primo	885.320	735.320	585.320	425.320	255.320	55.320
Modregnet løbende ydelse	- 150.000 -	150.000 -	160.000 -	170.000 -	200.000 -	230.000
Saldo ultimo	735.320	585.320	425.320	255.320	55.320 -	174.680
Beskattes hos overdrager	-	-	-	-	-	174.680
Beskattes hos erhverver	-	-	-	-	-	174.680

Figur 6 - Egen tilvirkning

Af ovenstående eksempel ses det, at overdrageren i år 6 skal medregne den negative saldo i sin indkomst, mens erhverver har fradrag for tilsvarende beløb. De øvrige år vil der ikke ske nogen løbende beskatning.

7.2 Gave

En anden mulighed for finansiering ved generationsskifte kan være gaveoverdragelse. Denne mulighed er set anvendt, når der sker overdragelse fra den ældre generation til den yngre, da beskatningen er lavere, når der gives gave inden for en nærmere bestemt kreds. Som udgangspunkt skal alle gaver beskattes som personlig indkomst jævnfør personskatteoven. For at gaver ikke skal beskattes som personlig indkomst, skal gaven gives til personkredsen bestemt i boafgiftsloven. Hvis dette er tilfældet, vil gaver ikke blive beskattet, og der skal i stedet betales en gaveafgift af gavens værdi. Inden for gavekredsen, som fremgår af boafgiftsloven § 22, stk. 1, kan der gives afgiftsfrie gaver på maksimalt 68.700 (2021-sats) årligt. Hvis der gives gaver, som overstiger dette grundbeløb, skal der betales en gaveafgift på 15% eller 36,25% af gavens værdi. Procentsatsen reguleres efter, hvilken personkreds gavemodtager falder ind under.

Hvis der ønskes gaveoverdragelse i forbindelse med skattemæssig succession, kan vederlaget opgøres på to måder, hvorpå der kan opnås kompensation for den udskudte skat. Enten ved prisnedslag i handelsværdien, eller ved optagelse af passivpost.⁸⁹

⁸⁹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2324451&chk=217592>

Nedslag i handelsværdien blev en mulighed for en række år tilbage, hvor Landsskatteretten fandt, at der kunne modregnes en latent skatteforpligtelse i handelsværdien. Den latente forpligtelse opgøres på baggrund af en kursberegning. Den latente skat er ikke en reel betalingsforpligtelse, men en eventualforpligtelse, som skal fastsættes ud fra følgende:

- Overdragelsessummen afspejler handelsværdien i fri handel
- Kurs 100 vil ikke afspejle eventualforpligtelsens handelsværdi, der må antages at ligge under 100
- Der skal foretages en konkret vurdering af kursværdien

Der findes ikke en fast beregningsmodel til kursfastsættelsen, hvorfor det vil bero på en individuel vurdering. Uanset vil kursfastsættelsen altid være underlagt Skats vurdering, hvorved de kan omstøde en eventuel beregning, som de ikke er enig i. Påvirkninger på fastsættelsen vil være; erhververs forventede ejertid, markedrente, investeringshorisont, selskabets levetid, indtjeningspotentiale mv. Beregningen tager i overvejende grad udgangspunkt i erhververs tidshorisont samt selskabets potentiale. I tilfælde, hvor der overdrages til næste generation, vil det oftest tale for en lavere kursfastsættelse, da denne har en længere tidshorisont, samt potentialet må antages at være relativt, da næste generation selv har ønsket at videreføre virksomheden. Det må antages, at næste generation forventer at have selskabet i en række år, hvorfor kursfastsættelsen bliver lavere, da skatteforpligtelsen i så fald først realiseres om lang tid.⁹⁰

Optagelse af passivpost er en mulighed for at kompensere den latente skattebyrde, der ville pålægge erhverver ved overdragelse med succession. Passivposten er et udtryk for den mindste skatteværdi af fortjeneste hos overdrager, som denne kunne have opnået på overdragelsestidspunktet. Beregning af passivposten sker således også på baggrund af den skattepligtige fortjeneste, som overdrager kunne få ved et eventuelt salg på samme tidspunkt som overdragelsen. Det afgørende valg for, hvorvidt der skal ske prisnedslag eller optages passivpost, er, hvor der kan opnås den største besparelse hos erhververen.⁹¹

Skattestyrelsen har, jævnfør *SKM2018.319 HR*⁹², fastslået, at der udelukkende kan ske nedslag for én af ovenstående muligheder. Afgørelsen omhandlede en sag, hvor spørger havde fået nedslag i handelsværdien, men ligeledes beregnet en passivpost. Ifølge afgørelsen var den økonomisk bedste løsning, at der skete nedslag i handelsværdien, hvorved Skattestyrelsen tiltrådte, at der ikke ligeledes kunne beregnes en passivpost.

⁹⁰ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948129>

⁹¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948129>

⁹² <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2272964&chk=217592>

Beregningen sker, som ovenfor nævnt, på baggrund af den skattemæssige fortjeneste, som overdrager ville have opnået ved salg af aktivet på overdragelsestidspunktet. Jævnfør kildeskatteloven § 33 D udgør passivposten 30% af denne fortjeneste, som ikke er aktieindkomst. Ved aktieindkomst udgør passivposten 22%, som er svarende til gældende selskabsskat. Altså vil der ved en overdragelse af et selskab i forbindelse med generationsskifte blive beregnet en passivpost med 22 %, da der vil være tale om aktier.⁹³

Passivposten skal modregnes i avancen inden der beregnes en gaveafgift. Som beskrevet ovenfor er udgangspunkt for gaver, at disse er skattepligtige hos modtager, medmindre gaven er givet inden for gavekredsen bestemt i boafgiftsloven. Er gaven givet inden for kredsen, så vil bundfradraget for afgiftsfrie gaver, skulle modregnes i passivposten før beregning af gaveafgift.⁹⁴

For at kunne beregne en passivpost skal der helt eller delvis vederlægges med gave, da der ellers ikke kan ske beregning heraf.

På følgende side er vedhæftet et beregningseksempel på gaveafgift og passivpost, hvor der er taget udgangspunkt i en overdragelse af et selskab med skattemæssig succession mellem far og søn.

Handelsværdi aktier	5.000.000
- Anskaffelsessum aktier	- 400.000
Skattemæssig fortjeneste	4.600.000
 Passivpost, 22 % af fortjenesten	 1.012.000
 Afgiftspligtig gave	 5.000.000
- Passivposten	- 1.012.000
Afgiftspligtig beløb	3.988.000
 - Bundfradrag inden for gavekreds	 - 68.700
Afgiftspligtig beløb efter bundfradrag	3.919.300
 Gaveafgift til afregning, 15% af afgiftspligtig beløb	 587.895

Figur 7 - Egen tilvirkning

⁹³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/824#P33D>

⁹⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948129>

Ovenstående eksempel er en simpel beregning af gaveafgift samt passivpost. Til grundlag er lagt, at overdragelsen sker mellem far og søn. Handelsværdien for selskabet er opgjort til 5.000.000 kr., hvor anskaffelsen skete til 400.000 kr. Hermed en skattepligtig fortjeneste på 4.600.000 kr., hvoraf der skal beregnes passivpost. Sønnen overtager den oprindelige anskaffelsessum på 400.000 kr., og som kompensation for den latente skatteforpligtelse herpå, kan der beregnes en passivpost. Da der er tale om aktier, skal passivposten beregnes med 22% af fortjenesten, og udgør derved 1.012.000 kr.

Gaveafgiften beregnes med udgangspunkt i gavens værdi, hvilket er handelsværdien på aktierne. Af denne værdi fratrækkes passivposten, som beregnet ovenfor. Hermed udgør det afgiftspligtige beløb 3.988.000 kr. Fra dette må fratrækkes afgiftsfrie bundfradrag jævnfør boafgiftsloven, da der gives inden for gavekredsen. Bundfradraget udgør 68.700, når der overdrages til søn, og den procentmæssige afgift udgør 15 %. På baggrund heraf kan beregnes en samlet gaveafgift på 587.895 kr., som skal afregnes af sønnen.

7.3 Gældsbrief

I kombination med overdragelse som gave ses det ofte, at en eventuel resterende del overdrages ved oprettelse af et gældsbrief. Ved interesseforbundne parter kan det med fordel oprettes som et anfordringsgældsbrief, da dette kan oprettes helt uden eller med lavere forrentning.⁹⁵

Ved disse rentefri eller lavtforrentede lån vil debitor opnå en løbende rentefordel, da en alternativ belåning i mange tilfælde ville være væsentlig dyrere. Hvis der oprettes anfordringslån, inden for ovennævnte gavekreds, eksempelvis far og søn, er der ikke hjemmel i lovgivning til at kapitalisere rentefordelen og beregne en gaveafgift, hvorfor det altså økonomisk kan være en stor fordel.

Ulempen ved et anfordringslån er, at dette kan opsiges helt eller delvist af kreditor og debitor med en frist på 14 dage. I tilfælde, hvor der ikke er aftalt noget om betalingstiden, kan kreditor til enhver tid indkræve betaling fra debitor, og denne skal således afregne straks.

Som udgangspunkt vil anfordringslån være både skatte- og afgiftsfrie for låntageren, da gældsbriefet vil formodes at være oprettet til kurs 100, og der ikke skal ske beskatning af en fikseret rente.

I forlængelse af ovenstående følger dog en afgørelse, hvor der skete beskatning efter kursgevinstloven, da skatteyder ønskede at ændre to forrentede lån til rentefrie lån. Af *SKM2003.545 LR*⁹⁶ havde skatteyder ydet to lån af hver 1 mio. kr. til niecen. Lånene var i sin tid stiftet på anfordringsvilkår, og blev begge renteberegnet. Ligningsrådet fandt, at debitor opnåede kursgevinst, mens kreditor ville have et kurstab på fordringerne, hvilket skete ud fra den betragtning, at de oprindelige gældsbriefe blev oprettet til kurs 100, mens de nye lån ikke ville være til denne kurs. Altså ville de oprindelige gældsbriefe blive indfriet med lavere beløb end de blev optaget til.

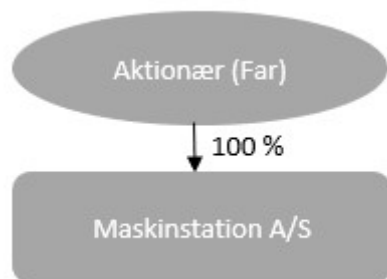
⁹⁵ <https://www.ret-raad.dk/privatraadgivning/laan-og-fuldmagter/familielaan-anfordringslaan>

⁹⁶ <https://skat.dk/skat.aspx?oID=170944&chk=217592>

8 Generationsskifte af selskab

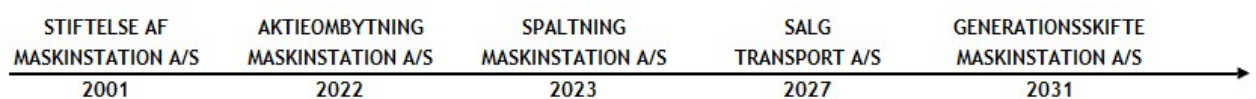
I kommende afsnit fremstilles en fiktiv case for at illustrere, hvordan et generationsskifte i praksis kan planlægges og gennemføres. Casen udarbejdes på grundlag af det gennemgåede teori og analyse i foregående afsnit, herunder fra planlægning til finansiering til endelig gennemførelse af generationsskiftet. Der er et fremtidsperspektiv i gennemførelsen af generationsskiftet, hvorfor der tages udgangspunkt i, at den nuværende lovgivning er gældende gennem hele perioden.

Casen tager udgangspunkt i en far og søn, hvor faren vil overdrage sit selskab til næste generation. Selskabet blev stiftet i 2001 med en startkapital på 500 tkr., og hedder Maskinstation A/S. Selskabets væsentligste aktiviteter består i drift af værksted med diverse reparationer af maskiner samt en transportdel, hvor selskabet kører og leverer diverse materialer for kunder. Selskabet er hjemmehørende i Danmark, og hermed fuld skattepligtig hertil. Sønnen blev uddannet som mekaniker for 15 år siden, og har været ansat i selskabet lige siden. Gennem tiden har sønnen fået mere og mere ansvar, og er efterhånden involveret i både den daglig drift og ledelsesmæssige beslutninger. Sønnen har længe givet udtryk for et ønske om at fortsætte driften af selskabet, når far ikke længere vil, hvilket begge er enige om skal ske, da sønnen både har erfaring og kompetencerne hertil. Sønnen har dog gjort opmærksom på, at han kun ønsker at videreføre driften af maskinstationen (værkstedet), da hans kompetencer er bedst her. Den nuværende konstruktion i selskabet er som følger:

Figur 8 - Egen tilvirkning

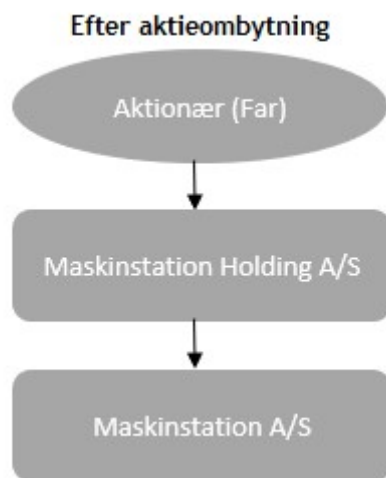
Faren har i længere tid gået med planer om at igangsætte processen for generationsskiftet, således det kan gennemføres bedst muligt. Faren har ikke yderligere børn, hvorfor der ikke skal tages højde for nogen fordeling. I samarbejde med sin revisor fra BDO er der opstillet følgende tidslinje for generationsskifteprocessen:

Figur 9 - Egen tilvirkning

8.1 Aktieombytning af Maskinstation A/S

Som angivet i ovenstående tidslinje har faren planlagt gennemførelse af en aktieombytning i kommende år. Dette gøres med baggrund i et ønske om at etablere en koncern, herunder etablering af holdingselskab. På denne måde kan der udloddes skattefrie udbytter samt opspares løbende overskud fra Maskinstation A/S i holdingselskabet. Ligeledes vil der ved aktieombytningen opstå en sambeskatningskreds, som skal følge reglerne herfor. Konstruktionen ønskes ligeledes etableret i forbindelse med det kommende generationsskifte, således selskabskonstruktionen er optimal for sønnen. Konstruktionen vil efter aktieombytningen være som følger:

Figur 10 - Egen tilvirkning

Aktieombytningen ønskes gennemført skattefrit og medfører, at faren ombytter eksisterende aktier i Maskinstation A/S med aktier i Maskinstation Holding A/S. Maskinstation Holding A/S overtager 100% af aktierne og stemmerne i Maskinstation A/S, og bliver hermed ene-ejer af selskabet, hvorved kravet om flertal af stemmerne er opnået.

Som beskrevet i tidligere afsnit kan aktieombytningen foretages enten med eller uden tilladelse fra Skat. Hvis ombytningen foretages med tilladelse, skal dette ske med baggrund i en forretningsmæssig begrundelse, som skal konkretiseres og beskrives forholdsvis dybdegående. Den forretningsmæssige begrundelse må ikke bunde i skatteunddragelse, men må gerne medføre skattemæssige fordele. Som formodning vil "generationsskifte" i sig selv ikke kunne stå alene, som en forretningsmæssig begrundelse, men en uddybende beskrivelse af faktiske forhold og formål vil kunne antages at opfylde kravene om en forretningsmæssig begrundelse. Omstruktureringen må ligeledes ikke være et led i en privat interesse hos faren.

I SKM 2005.167⁹⁷ blev tilladelse til aktieombytning afslået, da begrundelse ikke var dokumenteret grundigt nok og derfor kunne Skat ikke godtgøre, at ombytningen skete ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger. Afgørelsen er blot en konkretisering af, hvad krav, der stilles. Den forretningsmæssige begrundelse blev efterfølgende konkretiseret med følgende begrundelser:

- Minimering af driftsrisiko
- Forberedelse af generationsskifte
- Mulighed for at stifte nye datterselskaber

På baggrund af ovenstående forretningsmæssige begrundelser blev tilladelse givet til den skattefrie aktieombytning.

Det kan altså være besværligt at vurdere, hvornår der foreligger en forretningsmæssig begrundelse, som er holdbar. Det antages, at det afgørende er, hvorvidt der er et reelt formål med aktieombytningen, samt at dette er beskrevet og forklaret. I Maskinstation A/S vurderes det, at aktieombytningen sagtens kan foretages med tilladelse, da de forretningsmæssige begrundelser kan beskrives med samme udgangspunkt som i SKM 2005.167.

Alternativet til at indhente en tilladelse er at gennemføre aktieombytningen uden tilladelse. Ved denne metode skal der ikke foreligge en forretningsmæssig begrundelse, samt administrativt arbejde i forbindelse med indhentning af tilladelsen undgås. Ulempen ved at gennemføre uden tilladelse er, at det medfører et ejertidskrav på tre år, som betyder, at Holdingselskabet ikke må frasælge aktierne inden for denne periode. Ligeledes er en betingelse for ombytning uden tilladelse, at værdien af vederlaget svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier, hvilket kan være en kompleks opgørelse. Aktieombytning uden tilladelse skal tillige anmeldes til Skattestyrelsen i forbindelse med indberetning af oplysningsskema.

I og med faren har en langsigtet plan, og der ikke skal ske noget salg de kommende tre år, vil en gennemførelse af aktieombytningen sagtens kunne ske uden tilladelse. Risikoen kan være forbundet med, at der sker noget pludseligt eller uventet, som gør aktierne skal afstås inden for ejertidskravet på tre år, men denne anses ikke som værende særlig høj. Ligeledes er ombytningen ganske ukompleks, da der kun er én ejer og selskabet ikke er underlagt særlig lovgivning eller komplekse branchemæssige forhold. Det kan dog anbefales, at der indhentes bindende svar på den opgjorte handelsværdi, således risikoen for, at Skat omstøder dette, fjernes.

⁹⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=230746&lang=da>

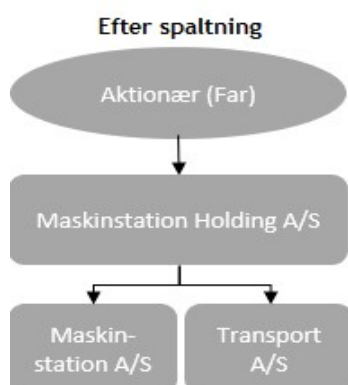
Fordelen ved at gennemføre aktieombytningen er, at der etableres en Holdingkonstruktion, hvor der sker indskud via apport og hermed ikke nogen likviditets- eller finansieringsproblemer, som besværliggør ombytningen. Herudover vil ombytningen ligeledes muliggøre at opspare overskydende likviditet og overskud i holdingselskabet, da der kan foretages skattefrie udbytter fra Maskinstation A/S til Holdingselskabet. På denne måde kan driftsrisikoen minimeres i Maskinstation A/S, og løbende overskud spares op i Holdingselskabet, hvorfra der kan ske formueforvaltning og investering. Ligeledes kan der investeres i nye datterselskaber, herunder eksempelvis ejendomsselskab, og på denne måde adskille driftsaktiviteterne i forskellige selskaber.

Ved at adskille driftsaktiviteter i forskellige selskaber kan én aktivitet nemmere frasælges på et senere tidspunkt, således aktiviteten med ejendomme på sigt kan fortsætte, selvom der sker frasalg af Maskinstation A/S. Ligeledes vil en eventuel konkurs i Maskinstation A/S, som udgangspunkt, heller ikke påvirke driften i ejendomsselskabet, da selskaberne ikke hæfter på tværs, hvis ikke der er indgået aftale herom. Havde ejendommene i stedet lagt i samme selskab som Maskinstation A/S, så vil en konkurs også omfatte ejendomme, som tilhører selskabet.

I forbindelse med holdingkonstruktionen opstår national sambeskatning, som betyder Maskinstation A/S og Maskinstation Holding A/S skal opgøre skattemæssig indkomst sammen. Herved opnås mulighed for at udbytte hinandens eventuelle underskud.

8.2 Spaltning af Maskinstation A/S

I forlængelse af aktieombytningen ønsker faren at foretage en spaltning af Maskinstation A/S, således transportdelen udskilles i separat selskab. Dette ønskes, da sønnen har tilkendegivet, at han kun ønsker at drive maskinstationen videre, og transportdelen har ingen interesse. På baggrund heraf vil faren foretage en grenspaltning, således sønnen kan videredrive maskinstationen, mens transportdelen kan frasælges på senere tidspunkt. Den nye konstruktion, efter grenspaltningen, vil være som følger:

Figur 11 - Egen tilvirkning

I forbindelse med grenspaltningen bliver Maskinstation A/S det indskydende selskab, Transport A/S det modtagende og Maskinstation Holding A/S er selskabsaktionæren.

Grenspaltningen ønskes gennemført skattefrit og medfører, at der ikke skal ske afståelsesbeskatning samt en videreførelse af Maskinstation A/S. Som gennemgået tidligere, er betingelsen, for skattefri grenspaltning, at Maskinstation Holding A/S skal vederlægges i forhold til ejerandelen i Maskinstation A/S og med mindst én aktie i Transport A/S. Grenspaltningen medfører, at Maskinstation Holding A/S ejer 100% af Transport A/S, hvorfor ovenstående betingelse er opfyldt.

Ligeledes er en betingelse at den udspaltede gren samlet udgør en selvstændig gren af virksomheden. De aktiver og passiver, som udspaltes, skal være en organisatorisk enhed, som kan fungere selvstændigt ved egne midler. I konkrete case vurderes betingelsen at være opfyldt, da maskinstationen og transportdelen udgør to forskellige aktiviteter, og ikke har nogen afhængighed eller indvirkning på hinanden. Organisationsmæssigt udgør de ligeledes hver sin del, hvor driften på de to aktiviteter er adskilt i bogholderiet, således det nemt kan vurderes, hvorvidt delene kan drifte for egne midler. Det kan anbefales at indhente bindende svar, således Skat be- eller afkræfter muligheden for en grenspaltning, hvis der er tvivl i forbindelse med vurderingen om selvstændig gren.

Skæringsdatoen for grenspaltningen skal være ens med Transport A/S, hvilket vil sige skæringsdagen bliver 1. januar, da regnskabsperioden er 1. januar - 31. december. Maskinstation A/S er spaltet forrige år og har således været ejet af Maskinstation Holding A/S hele indkomståret, og hermed sker grenspaltningen med tilbagevirkende kraft.

På samme måde som med aktieombytningen kan grenspaltningen ske med eller uden tilladelse fra Skat. Hvis den udføres med tilladelse, skal dette ligeledes begrundes med en forretningsmæssig årsag, og fungerer på samme måde, som beskrevet ovenover. På baggrund af samme vurderingsgrundlag vil det vurderes, at der kan foretages en skattefri grenspaltning med tilladelse, da der sagtens kan argumenteres med forretningsmæssige årsager.

Grenspaltningen kan også foretages uden tilladelse. Ligesom ved aktieombytningen skal der i så fald heller ikke foreligge en forretningsmæssig begrundelse, men i stedet skal en række værnsregler tages i betragtning. Ejertidskravet på tre år er også gældende for en skattefri grenspaltning uden tilladelse, hvorved Maskinstation Holding A/S ikke må frasælge aktierne de kommende tre år.

Jævnfør tidslinjen foretages aktieombytningen først, og hvis denne foretages uden tilladelse, vil ejertidskravet herfra medfølge i spaltningen, uanset om denne foretages med eller uden tilladelse.

Udover ejertidskravet på de tre kommende år, så gælder en værnsregel ligeledes på de tre forudgående år. Der må således ikke være sket en overdragelse af aktier i Maskinstation A/S uden skattemæssig succession til et eller flere selskaber, som er koncernforbundet hermed. Der er foretaget en aktieombytning, men da denne er foretaget skattefrit og ved anvendelse af successionsreglerne, så vil værnsreglen være overholdt. I og med der ikke er foretaget noget udover aktieombytningen, skal der ikke tages yderligere i betragtning.

En eller flere selskabsdeltagere må ikke have været selskabsdeltager i under tre år uden råderet over flertallet af stemmerne, men efter spaltningen opnår flertallet af stemmerne. Værnsreglen er overholdt, da aktieombytningen medfører fuld succession, hvor faren vederlægges med 100% af aktierne i Maskinstation Holding A/S for aktierne i Maskinstation A/S. Ved fuld succession indtræder Maskinstation Holding A/S i farens skattemæssige stilling, hvorved ejertid overtages. Hermed har ingen selskabsdeltagere haft ejertid på under tre år.

I forbindelse med spaltningen må der ikke ske kontantvederlag til aktionærer. Maskinstation Holding A/S vederlægges med 100% af aktierne i Transport A/S, hvorved der altså ikke modtages noget kontantvederlag. Der vil være tale om koncernselskabsaktier, som udstedes i Transport A/S. Disse aktier skal modsvare handelsværdien på de overførte værdier og forpligtelser, hvilket kan være besværligt i forhold til aktiver, hvor der ikke foreligger konkrete opgørelser eller sammenlignelige handler. Skat kan anfægte en værdiansættelse, hvorfor der, ved komplekse og større opgørelse, anbefales at indhente bindende svar, således der opnås bekræftelse på den opgjorte værdi.

Det gælder endvidere, at forholdet mellem aktiver og passiver, der overføres til Transport A/S, skal svare til forholdet i Maskinstation A/S. Denne værnsregel kan give udfordringer, da det vil være besværligt at ramme samme forhold i selskaberne. I konkrete case kan værnsreglen omgås ved, at der, sammen med de overførte aktiver og passiver, overføres likvide midler, som ikke er relateret til Transport A/S.

Med udgangspunkt i værnsreglerne omhandlende grenkrav og forholdet mellem aktiver og passiver, vil det oftest være besværligt at gennemføre en grenspaltning uden tilladelse, om ikke andet vil det medføre en vis usikkerhed og risiko. Grenkravet formodes at kunne opretholdes, mens forholdet mellem aktiver og passiver kan give en række uhensigtsmæssigheder. Det anbefales derfor, at grenspaltningen foretages med tilladelse.

Anbefalingen om tilladelse skal ses i lyset af de usikkerheder og risici, der er forbundet med at foretage uden tilladelse. Ligeledes vil det administrative arbejde med al sandsynlighed være mindst lige så omfattende, da der skal ansøges om bindende svar og redegøres for mere, sammenlignet med at spaltningen foretages med tilladelse. Hermed vil det også prismæssigt være billigere at foretage spaltningen med tilladelse. Tidsmæssigt kan perspektivet være længere ved, at tilladelsen skal indhentes først, men dette vil være anbefalelsesværdigt.

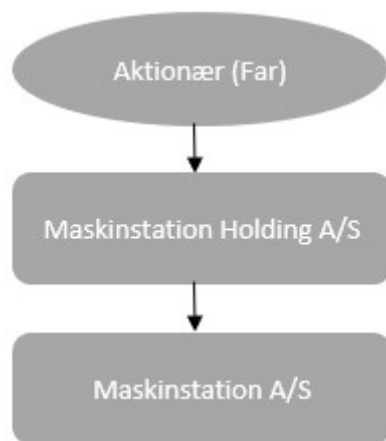
Det skal dog bemærkes, at det vil være muligt med grenspaltning både med eller uden tilladelse. Med tilladelsen vil det være muligt at undgå ovenstående værnsregler, således der ikke skal foretages nogle opgørelser. Herudover formodes det, at den forretningsmæssige begrundelse sagtens kan opretholdes, ud fra tidligere afgørelser og gældende retspraksis.

Med udgangspunkt i en skattefri aktieombytning uden tilladelse og en skattefri grenspaltning med tilladelse vil det betyde, at ejertidskravet videreføres efter spaltningen. Dette betyder, at Maskinstation Holding A/S ikke må frasælge aktierne i Transport A/S i denne periode. I forhold til farens planlagte tidslinje, hvor der ikke forventes nogle frasalg eller omstruktureringer i ejertidskravsperioden, vil det ikke blive problematisk i forhold til dette. Udfordringen kunne ligge i, at faren ikke vil videreføre Transport A/S selv i hele ejertidsperioden, og derfor ville han blive bundet af dette. Hvis denne vurdering er aktuel, kan det anbefales, at både aktieombytningen og spaltningen foretages med tilladelse, da ejertidskravet på denne måde undgås. Et frasalg, hvor der er foretaget ovenstående omstruktureringer uden tilladelse, vil medføre, at transaktionerne bliver skattepligtige.

Fordelen ved at foretage en skattefri grenspaltning er, at transportdelen udskilles fra den øvrige aktivitet og dermed muliggøres det senere generationsskifte. På samme måde som aktieombytningen foretages spaltningen blandt selskaberne, og der kræves ingen likviditet eller finansiering fra faren. Ved anvendelse af successionsreglerne udløses der ligeledes ingen beskatning. Spaltningen vil ikke medføre ændringer i ejerforholdene, da faren i sidste ende er reel ejer og har den bestemmende indflydelse. Faren ejer 100% af Maskinstation Holding A/S, som ejer 100% af Maskinstation A/S og Transport A/S.

8.3 Frasalg af Transport A/S

Som illustreret af tidslinjen og beskrevet ovenfor har sønnen ikke i hensigt at videreføre Transport A/S, hvorfor faren har valgt at frasælge selskabet efter ejertidskravet er udløbet. Maskinstation Holding A/S frasælger selskabet skattefrit, og giver ingen problemer, da salget er sket til uafhængig tredjemand. Salget sker ved kontant afregning, hvor Maskinstation Holding A/S modtager 5.000.000 kr. for Transport A/S. Kontanterne er efterfølgende investeret i Maskinstation Holding A/S, hvor faren har købt en række værdipapirer. Selskabskonstruktionen er efter frasalget følgende:

Figur 12 - Egen tilvirkning

8.4 Værdiansættelse af koncernen

Faren har nu besluttet, at generationsskiftet skal gennemføres, således sønnen skal overtage styringen for hele koncernen. Da overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter, skal denne ske til handelsværdi, hvorfor der skal opgøres en pris på goodwill. Faren har fremlagt regnskabstallene de seneste tre år, således der kan ske en beregning af handelsværdien efter TSS-Cirkulærerne 2000-9 og 2000-10. Regnskabstallene, som skal anvendes til beregningen, fremgår af bilag 1.

Overdragelsen sker via overdragelse af aktierne i Maskinstation Holding A/S, således sønnen overtager hele koncernen. Dette medfører, at der skal foretages en beregning af hele koncernen. Første step er beregning af goodwill i Maskinstation A/S, hvor der tages udgangspunkt i en levetid på 7 år på goodwillen, da der ikke er bedre grundlag og denne levetid derfor skal anvendes. Renten på kapitaliseringsfaktoren fastsættes til 8 %, da gældende kapitalafkastsats er 0 %, hvorved kapitaliseringsfaktoren kan beregnes til 2,83. Renten på aktivsummen fastsættes til 3 % af samme årsag. Herefter kan handelsværdien på aktierne i Maskinstation A/S opgøres, hvilket gøres ved at tillægge egenkapitalværdien. Ligeledes foretages regulering af ejendommen jævnfør cirkulæret. Slutteligt tillægges egenkapitalværdien fra Maskinstation Holding A/S for at beregne værdien på hele koncernen.

Beregning er som følger:

Beregning af goodwill Maskinstation A/S			
Regnskabsmæssige resultater for de seneste 3 år:			
	3. sidste år	2. sidste år	Sidste år
Resultat	1.200.000	3.755.000	4.555.000
Reguleringer	-	-	-
Ej udgiftsført løn	-	-	-
Renteindtægter	-	-	-
Renteudgifter	140.000	130.000	120.000
Ekstraordinære poster	-	-	-
Reguleret resultat	1.340.000	3.885.000	4.675.000
Vægtning	1	2	3
	1.340.000	7.770.000	14.025.000
Sum			23.135.000
Vægtet reguleret resultat (23.135.000 / 6)			3.855.833
Udviklingstendens (4.675.000 - 1.340.000) / 2			1.667.500
			5.523.333
Forrentning af aktiver 3 %			- 165.840
Rest til forrentning af goodwill			5.357.493
Kapitaliseringsfaktor			2,83
Beregnet goodwill			15.161.706

Beregning af aktiernes handelsværdi	
Beregnet goodwill Maskinstation A/S	15.161.706
Egenkapitalværdi Maskinstation A/S	2.928.000
Offentlig ejendomsvurdering, grunde og bygninger	6.000.000
- Regnskabsmæssig værdi, grunde og bygninger	- 4.700.000
- Udsbudt skat (22% af beregnet goodwill)	- 3.335.575
Aktiernes handelsværdi, Maskinstation A/S	16.054.131
Egenkapitalværdi Maskinstation Holding A/S	940.000
Aktiernes handelsværdi, hele koncernen	16.994.131

Figur 13 - Egen tilvirkning

Jævnfør beregning ud fra vejledningerne i TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10 har goodwillen i Maskinstation A/S en værdi på 15.161.706 kr., mens den samlede handelsværdi for hele koncernen beregnes til 16.994.131 kr.

8.5 Finansiering af generationsskiftet i Maskinstation Holding A/S

I forlængelse af ovenstående værdiansættelse er far og søn klar til at gennemføre generationsskiftet, hvilket begge ønsker gennemført snarest muligt. Som tidligere benævnt ønskes det, at hele koncernen generationsskiftes, således, at det både er Maskinstation A/S og Holdingselskabet, som sønnen skal overtage. Jævnfør beregningen efter cirkulærerne er handelsværdien på aktierne 16.994.131 kr., hvilket sønnen ikke har mulighed for at finansiere fuldt ud. Faren er ligeledes interesseret i at lette den økonomiske byrde for sønnen, og er derfor interesseret i, hvordan generationsskiftet kan finansieres. På baggrund heraf vil forskellige finansieringsmuligheder blive belyst, herunder fuld gaveoverdragelse og kombination med delvis gaveoverdragelse.

Faren og sønnen har ønske om at anvende reglerne om skattemæssig succession, hvorved faren ikke bliver beskattet som afståelse, og skatteforpligtelsen i stedet udskydes og overtages af sønnen. Som kompensation for at overtage den udskudte skatteforpligtelse fra faren, får sønnen mulighed for at beregne et nedslag i handelsværdien. Dette nedslag kan enten ske via optagelse af passivpost eller en latent skatteforpligtelse. Optagelse af passivpost kan kun ske i tilfælde, hvor der overdrages helt eller delvis ved gave, mens den latente skatteforpligtelse kan beregnes uanset om der gives gave eller ej. Betingelserne for anvendelse skattemæssig succession følger aktieavancebeskatningsloven, hvor en række krav skal være opfyldt, før reglerne kan anvendes.

Skattemæssig succession kan udelukkende ske til en bestemt personkreds. I og med børn er omfattet af denne personkreds, så vil denne betingelse være opfyldt, når der overdrages til sønnen. Ligeledes skal sønnen være skattepligtig til Danmark, hvilket også er opfyldt. Sønnen skal overtage hele koncernen, altså 100 %. Dermed vil kravet til minimumsoverdragelse på 1 % også være opfyldt uden problemer.

Ligeledes skal den overtagne virksomhed udgøre en erhvervmæssig virksomhed. Vurderingen heraf skal foretages for hele koncernen, da sønnen skal overtage både driftsselskab og holdingselskab. Kriteriet omhandler, at koncernen ikke må betragtes som et pengetanksselskab, da disse ikke kan overdrages med skattemæssig succession. Betragtningen omkring et pengetanksselskab går på, hvorvidt selskabets indtægter og aktiver, i overvejende grad, er at betragte som passiv kapitalanbringelse. Maksimalt 50% af indtægterne må stamme fra passiv kapitalanbringelse, herunder eksempelvis lejeindtægt, kursgevinst på værdipapirer, renteindtægter mv. Ligeledes gælder samme regel for balancesummen, hvor maksimalt 50% af balancesummen må bestå af passive aktiviteter. Begge vurderinger beregnes ud fra et gennemsnit over de seneste tre år, hvorfor der altså gerne må være et enkelt år, hvor grænserne overskrides.

Jævnfør ovenstående beregningsmodel kan kravet om erhvervsmæssig virksomhed opretholdes, hvis der beregnes ud fra regnskabstallene vedhæftet under bilag. Beregning er som følger:

Beregning indtægter				
	2030	2029	2028	Gennemsnit
Kursregulering værdipapirer	350.000	250.000	25.000	208.333
Indtægter i alt	20.350.000	17.250.000	10.525.000	16.041.667
Værdipapirer forholdsmæssigt i forhold til indtægter i alt				1,30%

Beregning aktiver				
	2030	2029	2028	Gennemsnit
Værdipapirer	750.000	1.000.000	1.500.000	1.083.333
Aktiver i alt	8.853.000	9.120.000	9.849.000	9.274.000
Værdipapirer forholdsmæssigt i forhold til indtægter i alt				11,68%

Figur 14 - Egen tilvirkning

Det ses således, at både indtægts- og aktivkriteriet er klart opfyldt. Faren og sønnen skal dog stadig være opmærksomme på denne betingelse, da en eventuel investering i et ejendomsselskab, ville kunne medføre, at aktivkriteriet ville overskride de 50%, alt efter prisen på disse ejendomme. Ved tilfælde af overskridelse vil det ikke være muligt at anvende reglerne om skattemæssig succession, hvorfor det er vigtigt at betragte.

Herudover må der ikke være konstateret tab, hvilket også klart er opfyldt. Der har været positive resultater alle årene, og selskaberne er særdeles solide med positiv egenkapital.

Kriterierne for at anvende skattemæssig succession er opfyldt, og det vil således blive anvendt i casen. Der tages udgangspunkt i forskellige scenarier, hvor der både bliver belyst overdragelse kun med gave samt overdragelse med delvis gave. Ved overdragelse med delvis gave skal den resterende del finansieres på anden vis.

8.6 Gave

Som benævnt ovenfor vil det være muligt at overdrage hele koncernen som gave eller som delvis gave kombineret med anden finansiering. Betingelser for at anvende skattemæssig succession er opfyldt, hvorfor der kan beregnes en kompensation gennem passivpost eller latent skatteforpligtelse. Denne kompensation medfører, at gaveafgiften bliver mindre, da grundlaget må nedsættes med kompensationen. Det er ikke muligt at kombinere kompensationer, hvorfor der skal vælges den mulighed, som kan give den største besparelse.

Passivposten er nem at beregne, når vi har klarlagt handelsværdien for aktierne. Passivposten udgør 22% af avancen på aktierne. Anskaffelsessummen på aktierne er de 500.000 kr., som faren stiftede selskabet med i sin tid. Denne må fratrækkes den opgjorte handelsværdi, hvorved avancen bliver: $16.994.131 - 500.000 = 16.494.131$ kr. Herudfra kan passivposten beregnes:

$$16.494.131 \times 22\% = 3.628.709 \text{ kr., som må modregnes i gaveafgiftsgrundlaget}$$

Som alternativ til passivposten kan der beregnes et nedslag i handelsværdien, som beregnes ud fra en kursfastsættelse af den udskudte skat. På samme måde som passivposten ville denne kunne modregnes i gaveafgiftsgrundlaget, således afgiften minimeres. Kursfastsættelsen er afhængig af en række parametre, herunder ejertid, markedrente, investeringshorisont samt selskabets potentiale og levetid.

En fastsættelse af kursen vil bero på en konkret vurdering, og kan derfor variere alt efter de forlagte betingelser. Kursfastsættelsen kan ske ud fra en beregning med udgangspunkt i den udskudte skat, som sønnen overtager i forbindelse med successionen. Den gældende skattesats for aktieindkomst er 42%, hvorfor denne skal anvendes. En eventuel avancebeskatning hos faren, hvis han valgte at sælge uden succession, vil således udgøre 42% af avancen. Nutidsværdien heraf kan nu beregnes ud fra forudsætninger om forventet ejertid samt gældende rente. Kursfastsættelse vil være som følger:

Handelsværdi	16.994.131
- Anskaffelsessum	- 500.000
= Avance	16.494.131
42% af avance	6.927.535
Ejertid	30
Rente	2,5%
Kursværdi	3.302.652
Kurs	0,48

Figur 15 - Egen tilvirkning

Der forudsættes en forventet levetid på 30 år, da sønnen har intentioner om at beholde selskabet til egen pensionsalder. Renten er fastsat til 2,5% ud fra markedsrente og forventet ejertid. En lavere levetid vil medføre en lavere rente, hvilket vil påvirke kursen positivt. Det er derfor vigtigt, at der overvejes nøje, hvilke forudsætninger der indsættes, da det kan have større betydning for beregningen. En nedsættelse af ejertiden til 25 år og rente til 2% vil umiddelbart medføre en ændring i kursværdien på cirka 900.000 kr., hvilket blot understreger, hvor stor indflydelse en mindre regulering i forudsætningerne kan have.

Ud fra farens og sønnens forudsætninger fastsættes kursværdien til 3.302.652 kr., hvilket er taget med udgangspunkt i avancen på 16.494.131 kr. Ud fra denne betragtning kan det således konkluderes, at det bedste ville være at anvende passivposten, da dette beløb overstiger den beregnede kursværdi. Passivposten vil således blive anvendt i de kommende beregninger.

Da gaven gives indenfor gavekredsen, skal der ikke betales indkomstskat, men i stedet gaveafgift. Der skal kun betales afgift af den del, som overstiger 68.700 kr. (2021-niveau). Efter den nye regering tilbagerullede den nedsatte gaveafgift, vil det ikke være muligt at anvende nogen nedsat afgift, og der skal derfor betales gaveafgift på 15%. En beregning af gaveafgiften, hvor hele koncernen overdrages 100% som gave, vil være som følger:

Handelsværdi aktier	16.994.131
- Anskaffelsessum aktier	- 500.000
Skattemæssig fortjeneste	16.494.131
Passivpost, 22 % af fortjenesten	3.628.709
Afgiftspligtig gave	16.994.131
- Passivposten	- 3.628.709
Afgiftspligtig beløb	13.365.422
- Bundfradrag inden for gavekreds	- 68.700
Afgiftspligtig beløb efter bundfradrag	13.296.722
Gaveafgift til afregning, 15% af afgiftspligtig beløb	1.994.508

Figur 16 - Egen tilvirkning

Ved fuld overdragelse af koncernen med gave vil det udløse en gaveafgift på 1.994.508 kr., som skal betales. Dette kan være en relativ stor byrde alt efter, hvordan den økonomiske situation er hos sønnen. Faren har mulighed for også at betale gaveafgiften for sønnen, hvis han skulle ønske dette. Denne betaling vil ikke udløse yderligere gaveafgift. Denne løsning forudsætter, at faren er særdeles likvid og har finansiering til pensionen på plads.

I stedet for fuld gaveoverdragelse er det også en mulighed, at der sker delvis overdragelse ved gave kombineret med anden finansiering. Dette kunne være i tilfælde, hvor faren skulle bruge finansiering til pensionen, eller der blot er ønske om at nedsætte gaveafgiften. For at illustrere denne mulighed regnes der med et eksempel, hvor sønnen skal finansiere 10.000.000 kr. selv. Denne finansiering må modregnes i gaveafgiftsgrundlaget, hvorfor gaveafgiften vil blive som følger:

Handelsværdi aktier	16.994.131
- Anskaffelsessum aktier	- 500.000
Skattemæssig fortjeneste	16.494.131
Passivpost, 22 % af fortjenesten	3.628.709
Afgiftspligtig gave	16.994.131
- Passivposten	- 3.628.709
- Sønnens finansiering	- 10.000.000
Afgiftspligtig beløb	3.365.422
- Bundfradrag inden for gavekreds	- 68.700
Afgiftspligtig beløb efter bundfradrag	3.296.722
Gaveafgift til afregning, 15% af afgiftspligtig beløb	494.508

Figur 17 - Egen tilvirkning

Herved vil gaveafgiften, der skal betales, falde 1.500.000 kr., hvilket er svarende til 15% af de 10.000.000 kr., som sønnen selv skal finansiere. På samme vis kan denne gaveafgift betales både af sønnen selv eller faren.

Finansieringen af de resterende 10.000.000 kr. kan ske på flere måder. Afregningen kan ske fra egen lomme eller via banklån, hvis sønnen har mulighed herfor. Alternativt kan de finansieres gennem anfordringsgældsbrief eller løbende ydelse, hvis faren ikke har behov for hele finansieringen på én gang. Disse muligheder vil nu blive illustreret.

8.7 Anfordringsgældsbrief

Anfordringsgældsbriefe ses ofte anvendt, når der skal finansieres eller lånes internt i familien. Det vil således også være muligt at oprette et anfordringsgældsbrief i forbindelse med finansieringen af de 10.000.000 kr. Anfordringsgældsbriefet mellem far og søn kan både laves afdrags- og rentefrit, hvis der skulle være ønske herom. Der vil altså være en økonomisk stor fordel, da et alternativt lån i banken ville være væsentlig mere omkostningstungt. Der vil ikke være nogen beskatning af en anslået rente hos faren, dog heller ingen rentefradrag for sønnen.

Det er vigtigt, at lånet oprettes uden nærmere aftale om, hvordan gælden skal afvikles. Foreligger der fast aftale og løbetid, vil der være risiko for gavebeskatning af forskellen mellem lånebeløbet og kursværdien af gældsbriefet.

Hvis faren har ønske om, at anfordringsgældsbriefet skal afdrages, har sønnen mulighed for årligt at udlodde udbytte fra selskabet, som han kan afdrage med. Ligeledes har faren også mulighed for årligt at give afgiftsfrie gaver til sønnen, som kan afskrives på gælden. Det er dog vigtigt at nævne, at dette ikke må være aftalt på forhånd i gældsbriefet. Henset til beløbsmæssig størrelse for lav udbyttebeskatning (56.500 i 2021-niveau) og afgiftsfri gavebeløb (68.700 i 2021-niveau) er det dog ikke sandsynligt, at hele gældsbriefet kan afvikles på denne måde.

Ved anfordringsgældsbriefet vil det altså ikke kræve nogen likviditet for sønnen her og nu, såfremt de indgår aftale om afdrags- og rentefrihed. Hvis faren går bort, uden anfordringsgældsbriefet er afdraget, og derfor skal eftergives, vil der ske beregning af gaveafgift.

Faren vil altid have muligheden for at opkræve betaling omgående, hvis der mod forventning skulle blive behov herfor. Der vil dog være usikkerhed forbundet med sønnens betalingsevne i en sådan situation. De skattemæssige konsekvenser afhænger derfor af, hvordan sønnens økonomiske forhold er på givne tidspunkt. Ved ingen betalingsevne hos sønnen er eftergivelsen som udgangspunkt uden skattemæssige konsekvenser, både for faren og sønnen. Omvendt vil en hel eller delvis betalingsevne hos sønnen medføre, at sønnen skal betale gaveafgift, da eftergivelsen bliver anset som en gave.

8.8 Løbende ydelse

Den sidste mulighed, som vil blive behandlet i denne afhandling, er afdrag med løbende ydelse. Formålet med den løbende ydelse er, at faren får en fast procent af selskabets fremtidige overskud eller omsætning. Varigheden og antallet af disse betalinger aftales på forhånd, således det kun er den beløbsmæssige størrelse, som er ukendt. I og med der er anvendt skattemæssig succession og både faren og sønnen er fuldt skattepligtige til Danmark, så kan metoden anvendes uden problemer.

Den positive tendens forventes at fortsætte i fremtiden, hvorfor der forventes positive resultater i samme størrelsesorden som tidligere. For at synliggøre og illustrere beregningen tages der udgangspunkt i et fast overskud de kommende år på 2.472.600 kr., da dette er et gennemsnitsoverskud af de seneste tre år i Maskinstation A/S, jævnfør regnskabstallene vedhæftet i bilag.

Ved indgåelse af ovenstående aftale omkring vederlag delvist gennem løbende ydelse, skal der ske en kapitalisering af dennes værdi i forbindelse med indgåelse af aftalen. Da aftalen er indgået mellem interesseforbundne parter, skal rentesatsen fastsættes efter markedsniveau. Med andre ord skal renten svare til den rente, som faren vil have, hvis han skulle yde lån til en uafhængig tredjemand. I konkrete tilfælde er det svært at vurdere, hvorfor Skat har godtaget, at der vælges en rentesats svarende til gældende kapitalafkast tillagt risikotillæg på 5 %. Den aktuelt gældende kapitalafkastsats udgør 0 %, hvorfor der regnes med en rente på 5 % svarende til risikotillægget. Herudover er det aftalt, at faren skal have 65% af overskuddet de kommende 7 år, hvorved den årlige ydelse vil blive 1.607.190 kr. ud fra betragtningen om ovenstående resultat. Kapitaliseringen og den løbende ydelse vil i dette tilfælde være som følger:

Forudsætninger / beregning af ydelse							
År	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Forventet resultat	2.472.600	2.472.600	2.472.600	2.472.600	2.472.600	2.472.600	2.472.600
Andel til far (65%)	1.607.190	1.607.190	1.607.190	1.607.190	1.607.190	1.607.190	1.607.190

Beregning kapitaliseringsværdi			
År	Betalingsrække	Tilbagediskontering	Nutidsværdi
2031	1.607.190	0,95	1.530.657
2032	1.607.190	0,91	1.457.769
2033	1.607.190	0,86	1.388.351
2034	1.607.190	0,82	1.322.239
2035	1.607.190	0,78	1.259.275
2036	1.607.190	0,75	1.199.310
2037	1.607.190	0,71	1.142.200

= Kapitaliseringsværdien 9.299.801

Saldoførelse og beskatning							
År	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Saldo primo	9.299.801	7.692.611	6.085.421	4.478.231	2.871.041	1.263.851	-
Modregtet løbende ydelse	- 1.607.190	- 1.607.190	- 1.607.190	- 1.607.190	- 1.607.190	- 1.607.190	- 1.607.190
Saldo ultimo	7.692.611	6.085.421	4.478.231	2.871.041	1.263.851	343.339	-
Beskattes hos overdrager	-	-	-	-	-	343.339	1.607.190
Fradrages hos erhverver	-	-	-	-	-	343.339	1.607.190

Figur 18 - Egen tilvirkning

Kapitaliseringsværdien vil samlet have en værdi på 9.299.801 kr. for faren, hvorved den månedlige ydelse i år 6 vil overstige det aftalte beløb. Dette vil betyde, at faren i år 6 og 7 skal beskattes af henholdsvis 343.339 kr. og 1.607.190 kr., mens sønnen omvendt har fradrag for tilsvarende. De øvrige ydelser årene forinden har ingen skattemæssig betydning.

Fordelen ved anvendelse af den løbende ydelse er, at faren på denne måde i høj grad vil være sikker på at få en løbende indtægt, som kan finansiere pensionen. Sønnen skal på samme måde ikke ud at skaffe ekstern finansiering, og kan afdrage gennem selskabets overskud.

Omvendt løber faren en vis risiko, da der kan ske uventet udsving eller uforudsete ting, som gør at overskuddet bliver dårligere end forventet. I værste fald risikerer faren, at selskabet går konkurs inden den løbende ydelse, er fuldt afdraget. Skulle dette ske vil faren ikke have fradrag for den resterende del, da der er anvendt reglerne om skattemæssig succession. Ligeledes vil den løbende ydelse anset for værende ophørt, og det er dermed faren, som har den største risiko forbundet hermed.

Sønnen er dog bundet de kommende 7 år, da han ikke har muligheden for selv at disponere over hele overskuddet, og han skal således hvert år administrere selskabet med bagtanke i, der skal afdrages 65% af overskuddet.

8.9 Opsamling finansieringsmuligheder

For at samle op på de mulige finansieringsmuligheder, kan det konkluderes, at generationsskiftet kan gennemføres med mange forskellige kombinationer. I sidste ende afhænger valget i høj grad af, hvorvidt faren skal bruge finansiering til sin pensionstilværelse. Hvis faren er likvid, og ikke har behov for yderligere penge, vil den økonomisk billigste løsning for sønnen være fuld gaveoverdragelse, herunder også betaling fra faren af gaveafgiften.

Fordelen ved gave er, at sønnen ingen økonomisk byrde har, men omvendt stiller det store krav til farens likvide situation. Endvidere afregnes alt udestående på én gang, hvorved der ikke vil være nogle forpligtelser, som følger med i de kommende år.

Hvis faren har behov for likviditet fremadrettet, kan overdragelsen ske ved delvis gave, som kombineres med enten anfordringsgældsbrev eller løbende ydelse. På denne måde er faren sikret økonomisk fremadrettet, og kan løbende supplere til pensionen.

Hvis faren har brug for likviditet efterfølgende, kan det anbefales at kombinere delvis gaveoverdragelse med et anfordringsgældsbrev, da risikoen for faren er mindre her. Ligeledes kan afdrag ske forholdsvis frit, og kan fra år til år aftales indbyrdes mellem faren og søn.

9 Sammenfatning og konklusion

Generationsskiftet er et emne med stor fokus både fra erhvervslivet, men også politisk, da der hvert år er en række selskaber, som står overfor at skulle generationsskiftes. De senere år har fokus alt andet lige været en del større end sædvanligt, da den nye regering har tilbagerullet en række afgiftsmæssige fordele. Fokusset i afhandlingen har derfor omhandlet, hvordan et generationsskifte kan gennemføres mest optimalt i skattemæssig henseende, herunder betydningen af rettidig planlægning og tilrettelæggelse heraf.

Ovenstående kræver involvering både af overdrager og erhverver, da begge parter interesser skal tages med i betragtning, hvis der ønskes en optimal løsning for alle. Efter de indledende overvejelser, som hovedsageligt berører overdrager, kan den egentlige planlægnings- og omstruktureringsfase begynde. I denne forbindelse vil det være essentielt at opstille et fremtidsperspektiv, således selskabskonstruktionen kan optimeres bedst muligt til de ønsker, der skulle være for fremtiden. Omstruktureringsmodellerne aktieombytning og spaltning blev belyst, da disse ofte anvendes i forbindelse med generationsskifter, således der kan opnås en optimal selskabskonstruktion.

Aktieombytningen anvendes som led i at indsætte et holdingselskab mellem aktionæren og driftsselskabet. Gennemførelsen heraf sker ved, at aktionæren ombytter aktierne i driftsselskabet med aktier i holdingselskabet. Omstruktureringsmodellen har de forretningsmæssige fordele, at der nemmere kan investeres i fremtidig aktivitet, samt der kan udloddes skattefrie udbytter fra driftsselskabet op til holdingselskabet.

Spaltningen anvendes som led i at adskille forskellige driftsaktiviteter i forskellige selskaber, hvilket kan ske som ophørsspaltning eller grenspaltning. Kravene, og hermed også risikoen, kan være højere i forbindelse med anvendelsen af grenspaltning, da der gælder en række strengere betingelser for anvendelsen af denne model. I forbindelse med generationsskiftet er spaltningen anvendelig, da driftsaktiviteter, som ikke skal generationsskiftes, kan udskilles fra den øvrige del. Dette kan gøres både med henblik på selv at videreføre denne del af virksomheden, eller fordi den blot skal frasælges inden generationsskifte, hvis næste generation ikke ønsker at videreføre denne virksomhedsdel.

Fælles for ovenstående omstruktureringsmodeller er, at de foretages ved anvendelse af reglerne om skattemæssig succession, hvilket betyder, at der ikke sker beskatning, men i stedet udskydes den mulige skatteforpligtelse. Der skal opfyldes en række krav for at kunne anvende reglerne herfor.

Ligeledes kan omstruktureringer foretages med eller uden ansøgning hos Skat først. Risikoen, kravene og forpligtelser vil være strengere, hvis transaktionerne foretages uden tilladelse. En omstrukturering uden tilladelse kan medføre en række usikkerheder omkring værdiansættelsen, hvorfor det kan være nødvendigt at supplere omstruktureringen med en ansøgning om bindende svar hos Skat. Herudover medfølger også et ejertidskrav på tre år, hvilket betyder de omstrukturerede aktier ikke må afstås i den følgende periode. Overholdes kravene ikke, vil det medføre, at transaktionen bliver skattepligtig i stedet for skattefri.

Kravene for at anvende reglerne omkring skattemæssig succession indebærer, at der ikke må generationsskiftes et pengetanksselskab. Vurderingen heraf går på, at der et maksimum for, hvor høj en andel af indtægter og aktiver, der må relatere sig til passiv kapitalanbringelse. Som eksempel på passiv kapitalanbringelse kan nævnes udlejningsindtægter, kursgevinster, udlejningsejendomme, værdipapirer etc.

Den skattemæssige succession medfører, at skatteforpligtelsen udskydes, således der først sker beskatning på et senere tidspunkt. På denne måde undgås en avancebeskatning hos overdrageren, mens erhververen i stedet indtræder i overdragerens skattemæssige stilling, herunder indtrædelse i anskaffelsessum, tid, afskrivninger mv. Som kompensation for at overtage denne latente skatteforpligtelse kan der enten beregnes en passivpost eller latent skatteforpligtelse, som må modregnes i gaveafgiftsgrundlaget eller handelsværdien.

Passivposten kan udelukkende anvendes, hvis der, i forbindelse med generationsskiftet, gives en gave. Herved kan der beregnes et nedslag på 22 % i gaveafgiftsgrundlaget. Hvis den latente skatteforpligtelse anvendes, skal der i stedet ske en kursfastlæggelse af den udskudte skat, som må modregnes i gaveafgiftsgrundlaget eller handelsværdien. Kursen fastlægges på baggrund af et skøn ud fra en forventet levetid, rente samt selskabspotentiale. Det højest beregnede beløb kan anvendes, og det er således ikke muligt at kombinere de to kompensationsmuligheder.

I forlængelse af skattemæssig succession skal der også ske finansiering af generationsskiftet. Dette kan ske på en række forskellige metoder, hvor gaveoverdragelse, anfordringsgældsbrief og løbende ydelse blev belyst.

Gaveoverdragelse kan ske enten helt eller delvist, hvor overdrager finansierer generationsskiftet gennem en gave til erhverver. Ved anvendelse af skattemæssig succession gives der mulighed for at nedsætte gaveafgiftsgrundlaget med enten passivposten eller den latente skatteforpligtelse. I forbindelse med gaveoverdragelse internt i familien skal der beregnes en afgift på 15 %.

Som alternativ eller i kombination med delvis gave kan der oprettes et anfordringsgældsbrief, som har en række skattemæssige og økonomiske fordele. Ligeledes kan det oprettes både afdrags- og rentefrit, alt efter hvad ønskerne er hos overdrager og erhverver. Beslutningen herom vil i mange tilfælde afhænge af, hvordan den økonomiske situation er hos overdrageren i forbindelse med pensionstilværelsen.

Det sidste alternativ til finansiering er den løbende ydelse, hvor der sker finansiering gennem et ukendt beløb i en given tidshorisont. Det ukendte beløb udgør en fast procentsats af enten overskud eller omsætning, hvor risikoen i høj grad vil ligge hos overdrager, da der vil være forbundet en række usikkerheder i forhold til forventningerne til fremtiden.

Der findes en lang række forskellige omstruktureringsmodeller samt finansieringsmuligheder, men fælles for dem alle er, at planlægning og grundige overvejelser er helt essentielle. Jo grundigere og nøje generationsskiftet planlægges og tilrettelægges, jo bedre udbytte vil der komme i den sidste ende. I afhandlingen er opstillet en tidslinjeillustration baseret på en fiktiv case, som skal illustrere hvordan og hvilke muligheder, der er for at gennemføre et generationsskifte.

10 Perspektivering

Området omkring generationsskifte har de seneste år være under konstant ændring. Indblandingen sker både fra virksomhedsejerne selv samt politikere, hvor der løbende kommer ny praksis til området i takt med nye afgørelser eller lovgivning. Som nævnt i afhandlingen blev den nedsatte gaveafgift tilbagerullet, efter den nye regering overtog magten. Det betyder altså, at virksomhedsejerne hele tiden skal følge med i gældende lovgivning samt inddrage et usikkert fremtidsperspektiv, da et eventuelt regeringsskifte kan medføre ny praksis på området. De mange ændringer frem og tilbage giver en usikkerhed blandt virksomhedsejerne, da der kan opstå tvivl om, hvorvidt den nuværende lovgivning også er gældende i fremtiden, hvor generationsskiftet endeligt skal gennemføres.

På baggrund af ovenstående kan virksomhedsejere reelt spekulere i, hvorvidt et regeringsskifte kan påvirke muligheden og processen for gennemførelse af generationsskiftet. I og med det næste folketingsvalg senest skal afholdes 4. juni 2023, kan der spekuleres i at vente til afgørelse heraf, da et muligt regeringsskifte kan lede til en sænkning af bo- og gaveafgiften igen, og herigennem en mere fordelagtig løsning for generationsskiftet.

De nuværende værdiansættelsescirkulærer skal anses som vejledende, hvorfor de ikke nødvendigvis danner grundlag for en konkret beregning. Den nye regering nedsatte, i forbindelse med den nye finanslov (2020), en ekspertgruppe, som skulle gennemgå værdiansættelse ved generationsskifte, herunder cirkulærerne. Ekspertgruppens opgave var, at de skulle fremlægge muligheder for en forudsigelig og gennemsigtig værdiansættelsesmetode i generationsskifter. Herudover ønskede regeringen en skematisk værdifastsættelse, således beregning sker fra et objektivi synspunkt samt muliggørelse af, på forhånd, at beregne grundlaget for beskatning ved et generationsskifte. Den 17. november 2021 fremlagde ekspertgruppen den endelige rapport, hvoraf der fremgår baggrund, undersøgelser samt anbefalinger. Den overordnede konklusion på rapporten viste, at der var en generel tendens til undervurdering af levetiden på goodwill, hvorved den beregnede handelsværdi bliver væsentlig lavere end den reelle. På baggrund af rapporten har ekspertgruppen fremsat to konkrete justeringer i forhold til cirkulæret:

1. Vejledning til skematisk fastsættelse af levetid på goodwill, ud fra omsætningsvækst og afkast på investeret kapital
2. Fjernelse af den lineære reducere på afkast af goodwill over den forudsatte levetid⁹⁸

⁹⁸ Rapport fra ekspertgruppe om værdiansættelse ved generationsskifte, udgivet 17-11-2021. <https://www.skm.dk/media/10396/rapport-fra-ekspertgruppe-om-vaerdiansaettelse-ved-generationsskifte.pdf>

Ovenstående to justeringer forventes at give en mere retvisende beregning af virksomhedens handelsværdi. Samtidig konkluderes det, at det ikke er muligt at opstille en skematisk beregningsmodel, da dette ikke vil give en retvisende beregning i mange tilfælde. Det forventes endvidere, at en skematisk beregningsmodel vil medføre et mindreprovenu for staten, hvis denne skal anvendes uden undtagelse. I stedet anbefales, at vejledningen, omkring brugen af de nuværende cirkulærer, udvides med objektive kriterier, således det klarlægges tydeligere, hvornår cirkulæerne med fordel kan anvendes.⁹⁹

Ydermere har Skattestyrelsen vedtaget et nyt styresignal, som ændrede praksis for værdiansættelse ved anvendelse af A/B-modellen. A/B-modellen var tidligere ofte anvendt i forbindelse med generationsskifter, men grundet det nye styresignal blev metoden mindre fordelagtigt. Ændringen betød, at der i nogle tilfælde skulle medregnes en gevinstmulighed. Praksisændringen havde virkning fra 28. februar 2021, hvorefter beregningen skal ske i henhold til det nye styresignal. Skatterådet mente, at den gamle model, hvor der fastsættes en forlods udbytteret, der udgør størstedelen af selskabets værdi, medførte asymmetrisk mulighed for gevinst og tab ved B-aktierne. Derfor skulle denne således også indgå i beregningen af værdien. Denne beregning har Skat fremstillet vejledning og beregningsmodeller til, således gevinstmuligheden kan inddrages.¹⁰⁰

Ovenstående illustrerer konkret, hvordan generationsskifte løbende er under udvikling både politisk og lovgivningsmæssigt. I og med generationsskiftet i praksis ofte strækkes over en længere periode, kan det være svært for virksomhedsejerne at planlægge, da den nuværende lovgivning hurtigt kan ændres eller justeres. Der vil naturligt være en overgangsperiode i forbindelse med ny lovgivning, men sjældent er perioden over ti år, som nogle generationsskifter sagtens kan strække sig over.

⁹⁹ Rapport fra ekspertgruppe om værdiansættelse ved generationsskifte, udgivet 17-11-2021. <https://www.skm.dk/media/10396/rapport-fra-ekspertgruppe-om-vaerdiansaettelse-ved-generationsskifte.pdf>

¹⁰⁰ https://www.horten.dk/nyhedsliste/2020/november/generationsskifte_ab_modellen-bliver-mindre-attraktiv

11 Litteraturliste

11.1 Afgørelser og styresignaler

SKM2003.458.LR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=169997>

SKM2003.545.LR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=170944&chk=217592>

SKM2004.104.LR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=203230>

SKM2005.166.LR - <https://skat.dk/SKAT.aspx?oid=230930>

SKM2005.167.ØLR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=230746&lang=da>

SKM2006.321.SAKT - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=909097>

SKM2006.323.SKAT - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1310111>

SKM2006.372.SR - <https://skat.dk/SKAT.aspx?oid=1521287>

SKM2007.106.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1613923>

SKM2009.646.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1843209>

SKM2011.90.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1928155>

SKM2012.504.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2067064>

SKM2018.113.SR - <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?oid=2271356&vid=0>

SKM2018.215.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2272863>

SKM2018.319.HR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2272964&chk=217592>

SKM2018.459.SR - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2276695>

SKM2020.134.SKTST - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2295254>

11.2 Juridiske Vejledninger

C.A.6.2.1 Gaveafgift - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2324451&chk=217592>

C.A.8.1 Overordnet om ægtefællebeskatning - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1976882>

C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946385>

C.B.2.13.2 Overdragelse til nære medarbejdere med succession -
<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946386>

C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948129>

C.C.6.8.1 Løbende ydelser omfattet af LL § 12 B - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948132>

C.C.6.8.3 Beskatningen af løbende ydelser -
<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948134&chk=217592>

C.D.6.3.1 Introduktion til skattefri aktieombytning - <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945319>

C.D.7.4.1 Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse -
<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945253&chk=217592>

11.3 Bøger

Bille m.fl. (2019). Omstrukturering: Skatteregler i praksis

Haustrup, Steen og Jensen, Andreas Munk (2017), De bløde problemstillinger i generationsskifter - En samtalebog for familieejede virksomheder.

Munk-Hansen, Carsten (2018), Retsvidenskabsteori.

Olesen, B. (2020). Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag

Werlauff (2018), Selskabsskatteret 2018/19

11.4 Love

<https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/26>

<https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34>

<https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/34#2-4>

<https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/35a>

<https://danskelove.dk/aktieavancebeskatningsloven/36>

<https://danskelove.dk/boafgiftsloven/22>

<https://danskelove.dk/fusionsskatteloven/15a>

<https://danskelove.dk/kildeskatteloven/26b>

<https://danskelove.dk/ligningsloven/12b>

11.5 Rapporter

Rapport; Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet

<https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/rapporter/generationsskiftet-i-erhvervslivet-betaenkning-nr-1374-august-1999/kapitel-10-succession/>

Rapport; Rapport fra ekspertgruppe om værdiansættelse ved generationsskifte

<https://www.skm.dk/media/10396/rapport-fra-ekspertgruppe-om-vaerdiansaettelse-ved-generationsskifte.pdf>

11.6 Hjemmesider

<https://denstoredanske.lex.dk/retsdogmatik>

<https://elgaardmancom.dk/forretningsudvikling/generationsskifte/>

<https://finans.dk/erhverv/ECE11798122/virksomhedsarvinger-har-travlt-med-at-tage-over-til-lav-beskatning/?ctxref=ext>

<https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/1/0/0/generationsskifte--overblik-over-processen>

<https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/3/0/0/generationsskiftemodeller>

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=generationsskifte>

<https://tvc.dk/nyheder/2018/saadan-skal-pengetankreglen-forstaas-efter-den-seneste-lovaendring/>

https://www.horten.dk/nyhedsliste/2020/november/generationsskifte_ab_modellen-bliver-mindre-attraktiv

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/824#P33D>

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

<https://www.ret-raad.dk/privatraadgivning/laan-og-fuldmagter/familielaan-anfordringslaan>

<https://www.rsm.global/denmark/da/news/betaling-en-gang-alle-eller-skal-vi-se-tiden>

<https://www2.deloitte.com/dk/da/pages/tax/richardt/generationsskifte-i-virksomhed-med-skattemaessig-succession.html>

12 Bilag

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER MASKINSTATION A/S

	Note	2030	2029	2028
NETTOOMSÆTNING	1	20.000.000	17.000.000	10.500.000
Direkte omkostninger	2	- 10.500.000	- 8.500.000	- 5.000.000
DÆKNINGSBIDRAG I		9.500.000	8.500.000	5.500.000
Personaleomkostninger	3	- 3.500.000	- 3.200.000	- 3.000.000
DÆKNINGSBIDRAG II		6.000.000	5.300.000	2.500.000
Salgs- og distributionsomkostninger	-	75.000	- 80.000	- 150.000
Ejendomsomkostninger	-	650.000	- 785.000	- 450.000
Administrationsomkostninger	-	400.000	- 350.000	- 360.000
Af- og nedskrivninger	-	200.000	- 200.000	- 200.000
DRIFTSRESULTAT		4.675.000	3.885.000	1.340.000
Andre finansielle omkostninger	4	- 120.000	- 130.000	- 140.000
RESULTAT FØR SKAT		4.555.000	3.755.000	1.200.000
Skat af årets resultat	-	1.002.100	- 826.100	- 264.000
ÅRETS RESULTAT		3.552.900	2.928.900	936.000

**BALANCE 31. DECEMBER
MASKINSTATION A/S**

	Note	2030	2029	2028
Grunde og bygninger	5	4.700.000	4.850.000	5.000.000
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		400.000	450.000	500.000
Materielle anlægsaktiver i alt		5.100.000	5.300.000	5.500.000
Varebeholdninger		178.000	175.000	180.000
Tilgodehavender fra salg og ydelser		1.540.000	1.500.000	1.750.000
Igangværende arbejder	6	450.000	350.000	250.000
Andre tilgodehavender		100.000	150.000	90.000
Periodeafgrænsningsposter		35.000	45.000	44.000
Tilgodehavender i alt		2.125.000	2.045.000	2.134.000
Likvide beholdninger		500.000	450.000	435.000
Omsætningsaktiver i alt		2.803.000	2.670.000	2.749.000
AKTIVER I ALT		7.903.000	7.970.000	8.249.000
Aktiekapital		500.000	500.000	500.000
Overført overskud		2.428.000	2.570.000	2.284.000
EGENKAPITAL	7	2.928.000	3.070.000	2.784.000
Gæld til realkreditinstitut		2.100.000	2.300.000	2.500.000
Indfrosne feriemidler		500.000	500.000	500.000
Langfristede gældsforpligtelser		2.600.000	2.800.000	3.000.000
Leverandører af varer og ydelser		1.500.000	1.350.000	1.600.000
Anden gæld		875.000	750.000	865.000
Kortfristede gældsforpligtelser		2.375.000	2.100.000	2.465.000
GÆLDSFORPLIGTELSE		4.975.000	4.900.000	5.465.000
PASSIVER I ALT		7.903.000	7.970.000	8.249.000

NOTER

MASKINSTATION A/S

		2030	2029	2028
NOTE 1	NETTOOMSÆTNING			
	Omsætning	19.900.000	16.900.000	10.450.000
	Igangværende arbejder primo	- 350.000	- 250.000	- 200.000
	Igangværende arbejder ultimo	450.000	350.000	250.000
		20.000.000	17.000.000	10.500.000
NOTE 2	DIREKTE OMKOSTNINGER			
	Varekøb	10.497.000	8.505.000	4.975.000
	Varebeholdninger primo	- 175.000	- 180.000	- 155.000
	Varebeholdninger ultimo	178.000	175.000	180.000
		10.500.000	8.500.000	5.000.000
NOTE 3	PERSONALEOMKOSTNINGER			
	Løn og gager	2.545.000	2.298.000	2.135.000
	Pensioner	495.000	475.000	450.000
	Omkostninger til social sikring	385.000	342.000	335.000
	Andre personaleomkostninger	75.000	85.000	80.000
		3.500.000	3.200.000	3.000.000
NOTE 4	ANDRE FINANSIELLE OMKOSTNINGER			
	Renteudgifter, pengeinstitut	5.000	5.500	4.500
	Renteudgifter, prioritetsgæld	52.500	57.500	62.500
	Renter og gebyrer, kreditorer	42.500	42.000	43.000
	Garantiprovision	20.000	25.000	30.000
		120.000	130.000	140.000
NOTE 5	GRUNDE OG BYGNINGER			
	Kostpris	7.500.000	7.500.000	7.500.000
	Tilgang	-	-	-
	Kostpris ultimo	7.500.000	7.500.000	7.500.000
	Af- og nedskrivninger primo	- 2.650.000	- 2.500.000	- 2.350.000
	Årets afskrivninger	- 150.000	- 150.000	- 150.000
	Af- og nedskrivninger ultimo	- 2.800.000	- 2.650.000	- 2.500.000
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	4.700.000	4.850.000	5.000.000
NOTE 6	IGANGVÆRENDE ARBEJDER			
	Salgsværdi udført arbejde	550.000	350.000	280.000
	Acontofaktureringer	- 100.000	0	- 30.000
		450.000	350.000	250.000

NOTE 7 EGENKAPITAL

Aktiekapital	500.000	500.000	500.000
Overført overskud primo	2.570.000	2.284.000	1.348.000
Udbytte	- 3.694.900	- 2.642.900	-
Årets resultat	3.552.900	2.928.900	936.000
	2.928.000	3.070.000	2.784.000

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER**MASKINSTATION HOLDING A/S**

	2030	2029	2028
INDTÆGTER AF KAPITALANDELE	3.552.900	2.928.900	936.000
Eksterne omkostninger	- 12.500	- 12.000	- 11.500
DRIFTSRESULTAT	3.540.400	2.916.900	924.500
Kursregulering værdipapirer	350.000	250.000	25.000
RESULTAT FØR SKAT	3.890.400	3.166.900	949.500
Skat af årets resultat	- 74.250	- 52.360	- 2.970
ÅRETS RESULTAT	3.816.150	3.114.540	946.530

BALANCE 31. DECEMBER**MASKINSTATION HOLDING A/S**

Kapitalandele i dattervirksomheder	2.928.000	3.070.000	2.784.000
Værdipapirer	750.000	1.000.000	1.500.000
Finansielle anlægsaktiver i alt	3.678.000	4.070.000	4.284.000
Likvide beholdninger	200.000	150.000	100.000
AKTIVER I ALT	3.878.000	4.220.000	4.384.000
Aktiekapital	500.000	500.000	500.000
Overført overskud	940.000	1.140.000	1.590.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdi	2.428.000	2.570.000	2.284.000
EGENKAPITAL	3.868.000	4.210.000	4.374.000
Leverandører af varer og ydelser	10.000	10.000	10.000
PASSIVER I ALT	3.878.000	4.220.000	4.384.000